

Ouders en hun werksituatie

Gezinnen in Vlaanderen over hun huidige arbeidsstatus, beroepsstatuut, arbeidsstelsel, de gepresteerde werkuren, het woon-werkverkeer en de jobtevredenheid.

Auteur: Inge Pasteels – Hogeschool PXL – Expertisecentrum PXL Social Work Research

1 INLEIDING

Jobs bieden mensen de beste kansen om volwaardig aan de samenleving deel te nemen en beschermen hen tegen armoede. Het verhogen van de werkzaamheidsgraad is bovendien belangrijk om de economie draaiende te houden, groeikansen te geven en de sociale zekerheid betaalbaar te houden. De Vlaamse overheid wil iedere potentiële werknemer ondersteunen in zijn zoektocht naar werk, ook wie minder kansen heeft op de arbeidsmarkt. Ze voert daartoe een 'activerend arbeidsmarktbeleid'.¹ Het hebben van een job is des te belangrijker wanneer er gezorgd wordt voor één of meerdere kinderen. Tegelijkertijd stelt het hebben van een job ouders voor het vinden van een goed evenwicht tussen gezin en werk (zie ook 'De combinatie gezin en werk' (Dupont, 2023) en, waar van toepassing ook de combinatie gezin, zorg en werk (zie 'Mantelzorg in gezinnen' (Vandezande & Audenaert, 2023)).

Dit rapport wil inzicht bieden in de werksituatie van ouders anno 2021. We gaan dieper in op [de arbeidsstatus](#) van ouders en [de belangrijkste redenen om geen betaald werk te hebben](#), op [het beroepsstatuut](#), [het arbeidsstelsel](#), [de gepresteerde werkuren](#) en de uren besteed aan [het woon-werkverkeer](#), maar ook op [de jobtevredenheid](#) en [de werksituatie in het gezin](#). In dit laatste deel wordt er gekeken naar betaald werk op gezinsniveau.

¹ [Iedereen aan het werk, ook wie minder kansen heeft | Vlaanderen.be](#)

2 WERKWIJZE

2.1 BESCHRIJVING STEEKPROEF

De data die we gebruiken zijn afkomstig van de gezinsenquête 2021 en betreffen gezinnen met kinderen tussen 0 en 25 jaar. Hiervoor werd een steekproef van 9.000 personen van 18 jaar en ouder met minstens één kind jonger dan 25 jaar uit de bevolkingsregisters geselecteerd. Deze personen of hun inwonende partner werden bevraagd aan de hand van een postenquête (Audenaert, 2022a). Uiteindelijk nam 36,9% van de aangeschreven steekproefpersonen deel. De percentages zijn gewogen percentages zodat ze representatief zijn voor de populatie gezinnen in het Vlaamse Gewest met minstens één kind jonger dan 25 jaar, zoals gekend in het Rijksregister, voor de kenmerken geslacht, leeftijd, gezinstype en herkomst². Bij de gewogen percentages geven we – ter informatie – ook telkens het aantal respondenten (niet gewogen n) mee waarop de percentages zijn berekend. Anders dan in de vorige editie van de gezinsenquête hebben we ook gezinnen bevraagd wiens kind niet (langer) officieel inwoont. Op deze manier konden we gescheiden ouders wiens kind(eren) officieel bij de ex-partner is/zijn gedomicilieerd, beter insluiten in de gezinsenquête. Voor een overzicht van de deelnemers aan de gezinsenquête verwijzen we naar [Wie nam in 2021 deel aan de gezinsenquête?](#) (Audenaert, 2022). Meer informatie over de gewijzigde onderzoeksopzet is ook te vinden in het [methodologisch rapport](#) (Audenaert, 2022).

Betekenisvolle verbanden tussen twee kenmerken werden veelal getoetst aan de hand van de Pearson Chi-kwadraattoets. Het niveau van significantie wordt weergegeven met * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; en *** $p < 0,001$ of n.s. (niet significant). We bekijken telkens of er een samenhang is met geslacht, leeftijd, herkomst en het opleidingsniveau van de respondent. Dit vullen we, waar wenselijk, aan met relevante achtergrondkenmerken. Omdat de gegevens werden verzameld tijdens één enkel bevragingsmoment en we ons in deze bijdrage hoofdzakelijk beperken tot een bivariate beschrijving, kunnen we geen uitspraken doen over oorzakelijke verbanden tussen kenmerken van respondenten.

De verbeterde steekproef laat toe om een aantal onderzoeksvragen uit 2016 te hernemen en betere parameters te schatten. Daarnaast geeft de bijzondere periode waarin de gezinsenquête werd afgenomen, maart-april 2021, een bepaalde kleur aan de resultaten. Het was een periode waarin de vaccinatiecampagne voor de meest kwetsbare ouderen reeds was opgestart en vaccinatie voor de hele bevolking in het vooruitzicht lag, maar waarin omwille van de opnieuw toenemende besmettingscijfers en ziekenhuisopnames een hele reeks van vrijheidsbeperkende maatregelen (opnieuw) werden ingevoerd, waaronder de sluiting van niet-medische contactberoepen, verplicht thuiswerken, winkelen op afspraak, een verlenging van de Paasvakantie (Paaspauze) en een beperking op vrijetijdsactiviteiten. Ook het aantal contactpersonen, zowel binnenhuis als buitenshuis, ging opnieuw van tien naar vier³.

In deze bijdrage gebruiken we de gegevens van 1.231 mannen en 2.048 vrouwen, samen 3.279 respondenten, tussen 25 en 64 jaar. Hierdoor blijven 11 respondenten jonger dan 25 jaar alsook 19 respondenten van 65 jaar of ouder buiten beschouwing, aangezien deze leeftijdscategorieën te klein zijn om accurate informatie op te leveren. We presenteren analyses die uitgesplitst zijn naar geslacht, en vervolgens maken we apart voor mannen en vrouwen onderscheid naar leeftijdscategorie, herkomst, opleidingsniveau, gezinsvorm, aantal kinderen, leeftijd jongste kind en waar relevant ook naar beroepsstatuut.

² We gebruikten weegcoëfficiënt 'weeg1' (meer informatie is te vinden in het methodologische rapport, Audenaert, 2022a).

³ [Nieuwsbrieven Coronavirus COVID-19 \(info-coronavirus.be\)](#)

2.2 VARIABLEN

Inzake opleidingsniveau onderscheiden we lager, midden en hoger opgeleiden naargelang de respondent onder beschouwing hoogstens een diploma lager secundair onderwijs, hoogstens een diploma hoger secundair onderwijs dan wel een diploma hoger onderwijs behaalde. We onderscheiden in de ongewogen dataset 12,8% lager opgeleiden, 27,6% midden opgeleiden en 59,6% hoger opgeleiden.

Wat herkomst betreft onderscheiden we drie categorieën, met name 80,3% Belgen, 8,7% respondenten met een EU⁺-herkomst en 11,0% respondenten met een niet-EU⁺-herkomst.

Gezinsvorm, het aantal kinderen in het gezin en de leeftijd van het jongste kind worden berekend op basis van de informatie omtrent de gezinssamenstelling zoals de respondent die aanreikte in de enquête. De vraag die hiervoor gesteld werd, is 'Wie behoort volgens u op dit moment tot uw gezin? We willen weten wie u bedoelt wanneer u spreekt over uw gezin. U vult op de volgende bladzijden een kolom in voor elke persoon die 'volgens u' op dit moment tot het gezin behoort. Enkel uw persoonlijke mening telt. Het is ook niet belangrijk of dit gezinslid bij u woont of niet. Start met een kolom voor uzelf.' Aan deze vraag werd de volgende instructie toegevoegd: 'U vult geen kolom in voor: • Overleden kinderen. Over hen vindt u verder nog vragen. • Kinderen die u niet (meer) tot uw gezin rekent, bv. omdat ze intussen zelf een gezin hebben of al lang niet meer bij u wonen.'

Wat gezinsvorm betreft, onderscheiden we 67,9% intacte gezinnen, dit zijn gezinnen die bestaan uit twee partners die samen ook de ouders zijn van alle kinderen die behoren tot het gezin. Daarnaast behoren 19,4% alleenstaande ouders tot de analytische steekproef van deze bijdrage alsook 12,7% samengestelde gezinnen, dit zijn gezinnen waar minstens één van beide partners de stiefouder is van minstens één kind in het gezin.

Wat het aantal kinderen betreft, zijn er 3,4% respondenten die aangeven dat tot hun gezin geen kind behoort. We merken wel op dat op basis van de steekproefomschrijving er zeker wel minstens één kind jonger dan 25 jaar is, maar deze respondenten beschouwen hun kind(eren) dus niet (meer) als behorend tot hun gezin op het moment van bevraging. 30,3% heeft één kind, 45,5% heeft twee kinderen en 20,8% heeft drie of meer kinderen die behoren tot het gezin.

Wat de leeftijd van het jongste kind in het gezin betreft, onderscheiden we vijf categorieën, met name 0-2 jaar, 3-5 jaar, 6-11 jaar, 12-17 jaar en 18 jaar of ouder. In de steekproef die we hanteren voor deze bijdrage zijn er 17,4% respondenten met een jongste kind tussen 0 en 2 jaar en 11,9% respondenten hebben een jongste kind tussen 3 en 5 jaar. Vervolgens zijn er 24,4%, 23,7% en 22,5% van de respondenten die aangeven dat hun jongste kind tussen 6 en 11 jaar is, tussen 12 en 17 jaar is respectievelijk 18 jaar of ouder is.

Beroepsstatuut wordt weergegeven door vier categorieën, met name arbeiders in de private sector, bedienden in de private sector, werknemer in de openbare sector (dit is contractueel of vastbenoemd of als statutair ambtenaar) en zelfstandigen, vrije beroepen en helpers of meewerkende familieleden. Het aandeel van elke categorie in deze volgorde is 16,9%, 45,4%, 25% en 12,7%. Meer detail hierover wordt weergegeven in tabel 4.

3 ARBEIDSSTATUS

3.1 WERKZAAMHEIDSGRAAD

De sectie 'Uw werk' in de vragenlijst werd aangevat door de vraag 'Heeft u op dit moment betaald werk?' met antwoordcategorieën 'ja' en 'neen'. Hierbij werd als toelichting geformuleerd: 'Heeft u een geldig

arbeidscontract maar werkt u nu niet (bijvoorbeeld door tijdelijke werkloosheid, ziekte, tijdskrediet of zwangerschapsverlof e.d.), dan moet u hier 'ja' antwoorden.' Meteen valt op dat de werkzaamheidsgraad in de steekproef erg hoog is, met name 91,2%. Hiermee wijkt de steekproef sterk af van de Vlaamse werkzaamheidsgraad die 75,3% bedraagt⁴. Meer precies hebben koppels met kinderen in Vlaanderen een werkzaamheidsgraad van 81,3% en alleenstaanden met kinderen hebben een werkzaamheidsgraad van 63,1%⁵. Tabel 1 toont bijkomend aan dat de arbeidsstatus van mannen en vrouwen met kinderen significant verschillend is, daar waar volgens STATBEL de kloof tussen mannen en vrouwen zonder kinderen is weggewerkt⁶. 93,1% mannen en 89,5% vrouwen geven aan dat ze op het moment van het interview (wat we verder als nu of heden benoemen) een betaald werk hebben.

Tabel 1. Huidige arbeidsstatus, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Heeft u op dit moment betaald werk?		
	ja	n
Totaal	91,2	3.279
Geslacht ***		
mannen	93,1	1.231
vrouwen	89,5	2.048

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Tabel 2 toont aan dat de werkzaamheidsgraad bij mannen verschilt naargelang achtergrondkenmerken. Vooreerst stellen we vast dat jongere mannen vaker aangeven een betaald werk te hebben in vergelijking met oudere mannen, met name 95,4%, 96,0% en 94,8% mannen in de leeftijdscategorieën tussen 25 en 54 jaar ten opzichte van slechts 80,2% van de 55-64-jarige mannen zijn heden werkzaam via een betaald werk.

Mannen met een niet-EU⁺-herkomst scoren lager inzake werkzaamheidsgraad, met name 85,8% ten opzichte van 94,5% Belgische mannen en 94,7% mannen met een EU⁺-herkomst.

Cijfers uitgesplitst naar opleidingsniveau zijn evenredig met de werkzaamheidsgraad. Des te hoger men opgeleid is, des te meer respondenten geven aan een betaald werk te hebben. 86,7%, 91,1% en 96,9% van lager, midden respectievelijk hoger opgeleide mannen zijn heden werkzaam via een betaald werk.

Ook gezinsvorm hangt voor mannen samen met werkzaamheidsgraad. Hier zijn het vooral de alleenstaande vaders die minder vaak een betaald werk hebben (87,6%) tegenover vaders die deel uitmaken van intacte (95,8%) dan wel samengestelde gezinnen (94,1%).

Het aantal kinderen speelt eveneens een rol: respondenten die aangeven dat er in het eigen gezin geen kinderen meer zijn, hebben minder vaak een betaald werk, met name 76,2% dan vaders met één (92,2%), twee (95,8%) respectievelijk drie of meer kinderen (93,5%).

De leeftijd van het jongste kind is quasi omgekeerd evenredig met werkzaamheidsgraad bij mannen, des te ouder het jongste kind, des te minder hebben vaders een betaald werk, de percentages gaan van 97,1% bij vaders met een jongste kind tussen 0 en 2 jaar tot 91,1% en 91,7% bij vaders met een jongste kind tussen 12 en

⁴ <https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/vlaanderen-binnen-europa-werkzaamheid>

⁵ [Werkzaamheidsgraad | Vlaanderen.be](#) We merken hierbij wel op dat exact vergelijken moeilijk is omwille van de verschillende afbakening van zowel de respondenten, als het concept werkzaamheid.

⁶ [Kloof werkgelegenheidsgraad van vrouwen en mannen zonder kinderen volledig gedicht in 2021 | Statbel \(fgov.be\)](#)

17 jaar respectievelijk 18 jaar of ouder. De tussenliggende groepen met name vaders met een jongste kind tussen 3 en 5 jaar respectievelijk 6 en 11 jaar laten een werkzaamheidsgraad van 97,1% en 95,6% noteren.

Tabel 2. Huidige arbeidsstatus van mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Heeft u op dit moment betaald werk? - mannen		
	ja	n
Leeftijd ***		
25 - 34 jaar	95,4	154
35 - 44 jaar	96,0	365
45 - 54 jaar	94,8	482
55 - 64 jaar	80,2	230
Herkomst ***		
België	94,5	969
EU+	94,7	121
niet-EU+	85,8	141
Diploma ***		
lager secundair onderwijs	86,7	195
hoger secundair onderwijs	92,1	380
hoger onderwijs of universiteit	96,9	604
Gezinsvorm ***		
intacte gezinnen	95,8	822
alleenstaande ouders	87,6	161
samengestelde gezinnen	94,1	144
Aantal kinderen ***		
geen kinderen (meer)	76,2	63
1 kind	92,2	344
2 kinderen	95,8	523
3 of meer kinderen	93,5	260
Leeftijd jongste kind **		
0 - 2 jaar	97,1	165
3 - 5 jaar	97,1	120
6 - 11 jaar	95,9	274
12 - 17 jaar	91,1	271
18 jaar of ouder	91,7	252

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Voor subgroepen van vrouwen zijn de resultaten wat anders. Tabel 3 toont aan dat er geen verschillen zijn wat werkzaamheidsgraad betreft naargelang leeftijd, gezinsvorm of leeftijd jongste kind. Voor herkomst, opleidingsniveau en aantal kinderen zijn die verschillen er wel en maar de trends lopen hier en daar wat anders voor vrouwen in vergelijking met die bij mannen. Inzake herkomst rapporteren respondenten met een niet-EU+-herkomst het minst vaak een betaald werk (74,0%), gevolgd door respondenten met een EU+-herkomst (89,3%)

en respondenten met een Belgische herkomst (93,1%). Inzake diploma zien we dezelfde trend als bij mannen, nl. lager opgeleiden rapporteren het minst vaak een betaald werk (77,6%), daarna volgen midden opgeleiden (86,0%) en hoger opgeleiden zijn het vaakst actief op de arbeidsmarkt (93,2%). Inzake kinderen stellen we vast dat vrouwen met één of twee kinderen het vaakst een betaald werk hebben (89,5% respectievelijk 92,2%) en dat vrouwen met drie of meer kinderen maar vooral vrouwen zonder kinderen behorend tot het gezin beduidend lager scoren, met name 85,6% en 73,8%.

Tabel 3. Huidige arbeidsstatus van vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Heeft u op dit moment betaald werk?- vrouwen			
		ja	n
Leeftijd (n.s.)			
Herkomst ***			
	België	93,1	1.663
	EU+	89,3	164
	niet-EU+	74,0	221
Diploma ***			
	lager secundair onderwijs	77,6	211
	hoger secundair onderwijs	86,0	493
	hoger onderwijs of universiteit	93,2	1.279
Gezinsvorm (n.s.)			
Aantal kinderen ***			
	geen kinderen (meer)	73,8	45
	1 kind	89,5	620
	2 kinderen	92,2	924
	3 of meer kinderen	85,6	401
Leeftijd jongste kind (n.s.)			

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

3.2 REDEN INACTIVITEIT

Aan respondenten die aangaven heden geen betaald werk te hebben, werd vervolgens gepeild naar de belangrijkste reden van deze inactiviteit aan de hand van de vraag: *'Waarom heeft u geen betaald werk?'*. Er werden tien antwoordcategorieën voorzien, namelijk 'ik zoek werk of door de beperkende maatregelen (corona) zit ik momenteel zonder werk', 'ik studeer nog of ik volg een opleiding', 'omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking', 'omwille van werksfeer of werkomstandigheden', 'ik verzorg het huishouden', 'ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij', 'ik neem de zorg voor een kind of een andere persoon met een specifieke zorgbehoefte omwille van ziekte, beperking of ouderdom op mij', 'ik vind geen voldoende of gepaste opvang voor mijn kind(eren)', 'ik ben op pensioen (inclusief werkloosheid met bedrijfstoeslag – het vroegere brugpensioen)', 'ik doe het wat rustiger aan of ik neem meer tijd voor mezelf'. Daarnaast werd ook de mogelijkheid aangeboden om een zelf geformuleerde andere reden op te geven via de antwoordoptie 'een andere reden. Welke? ...'.

Van de 269 respondenten die aangeven geen betaald werk te hebben, geven 222 respondenten hiervoor een reden op. Globaal genomen wordt de reden 'omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking' het vaakst aangeduid, bijna vier op tien respondenten (37,5%) geven deze reden aan. Twee op tien respondenten geven

aan werkzoekend te zijn of door de beperkende maatregelen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie zonder werk te zitten. Iets meer dan één op tien respondenten (12,0%) studeert nog of volgt een opleiding en eenzelfde percentage dus ook iets meer dan één op tien respondenten (12,0%) is op pensioen of brugpensioen. Iets meer dan 1 op 20 respondenten (6,4%) verzorgt het huishouden. 41 respondenten (wat overeenkomt met een percentage van 7,0%) geven een andere reden op. Meerdere antwoorden hiervan zijn te herleiden tot de hoger vermelde categorieën, enkel het zelfstandigenstatuut of aanverwante omschrijvingen (onbezoldigd zaakvoerder zijn, zelfstandige zijn, meehelpen in de zaak van eigen man, tussen ontslag en opstart eigen zaak) alsook rechthebbende zijn op een weduwnepensioen zijn redenen die niet eerder vermeld werden. We merken hier op dat de instructie bij de vraag inzake arbeidsstatus mogelijks bijkomend dient verfijnd te worden indachtig het zelfstandigenstatuut.

De redenen die men opgeeft verschillen significant naar geslacht en leeftijd. Vrouwen vermelden nog vaker dan mannen dat ze geen betaald werk hebben omwille van gezondheidsredenen (42,3% versus 30,6%), mannen vermelden dan weer iets vaker dat ze werkzoekend zijn of door de maatregelen inzake de COVID-19-pandemie niet kunnen werken (21,0% versus 17,0%). Gepensioneerden vinden we vooral terug bij de mannen: 23,6% van alle mannen zonder betaald werk zijn op (brug)pensioen terwijl dit maar geldt voor 3,8% vrouwen. Leeftijdverschillen waarbij vrouwen gemiddeld wat jonger zijn dan hun mannelijke partner, voornamelijk in hogere orde relaties -dit zijn tweede en volgende relaties-, kunnen deze discrepantie mogelijks verklaren.

Wat leeftijd betreft, zijn het vooral de 45-54-jarigen die in het oog springen. Meer dan de helft van deze leeftijdscategorie (55,9%) geeft gezondheidsproblemen op als reden om geen betaald werk te hebben. Iets meer dan een kwart van de respondenten in de twee jongste leeftijdscategorieën (27,6% 25-34-jarigen en 28,8% 35-44-jarigen) geven aan werkzoekend te zijn of door de pandemie heden niet te kunnen werken, wat in de oudste leeftijdscategorieën beduidend lager is, met name 14,1% en 9,3%. In de leeftijdscategorie van 35-44-jarigen zijn er 10,7% respondenten die aangeven het huishouden te verzorgen; in de andere leeftijdscategorieën van jong naar oud gaat het om 6,6%, 3,1% en 2,8%. Tenslotte werkt 15,4% van de 25-34-jarige respondenten niet om de zorg van de kinderen op zich te nemen, wat in de andere leeftijdscategorieën beduidend lager is, met name 3,1%, 0% en 0%. Andersom bevinden de respondenten die op (brug)pensioen zijn zich in de oudste leeftijdscategorie. Van deze respondenten geven 45,4% deze reden op om geen betaald werk te hebben.

4 BEROEPSSTATUUT

Van de 3.010 respondenten die aangeven heden een betaald werk te hebben, lichten 2.950 respondenten toe onder welk statuut dit is. De percentages die we in deze paragraaf weergeven betreffen altijd de groep respondenten die aangeven een betaalde job te hebben en (91,2% van de totale steekproef).

Tabel 4 geeft weer dat van de respondenten die aangeven een betaalde job te hebben, iets meer dan vier op tien respondenten (43,7%) werken als bediende in de private sector. Iets minder dan één op vier respondenten werkt als werknemer in de openbare sector, dit is als contractueel of vastbenoemd personeel of als statutair (23,1%). Eén op vijf respondenten werkt als arbeider in de private sector (20,3%). Iets meer dan één op tien werkt als zelfstandige of in een vrij beroep waarvan 7,2% zonder personeel en 5% met personeel. Tenslotte is een kleine minderheid (0,7%) helper of meewerkend familielid. Beroepsstatuut verschilt voor mannen en vrouwen. Mannen werken vaker dan vrouwen als arbeider in de private sector (25,9% versus 15%), vrouwen werken meer dan mannen als bediende of als werknemer in de openbare sector, namelijk 48,6% versus 38,5% respectievelijk 26,5% en 19,4%. Vrouwen zijn dan minder aan de slag als zelfstandige of in een vrij beroep. Voor zelfstandigen of vrije beroepen zonder personeel zijn de percentages voor mannen respectievelijk vrouwen 9,1% en 5,5%, met personeel gaat het om 7,0% bij mannen en 3,2% bij vrouwen. Helpers of meewerkende familieleden betreffen 0,1% van de mannen en 1,2% van de vrouwen.

Tabel 4. Huidig beroepsstatuut, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Wat is uw huidige beroepsstatuut?							
	arbeider /arbeidster (private sector)	bediende (private sector)	werknemer in de openbare sector	zelfstandige / vrij beroep zonder personeel	zelfstandige / vrij beroep met personeel	helper / meewerkend familieid	n
Totaal	20,3	43,7	23,1	7,2	5,0	0,7	2.950
Geslacht ***							
mannen	25,9	38,5	19,4	9,1	7,0	0,1	1.123
vrouwen	15,0	48,6	26,5	5,5	3,2	1,2	1.827

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Aangezien het beroepsstatuut verschilt tussen mannen en vrouwen die eerder aangaven een betaald werk te hebben, past het om apart voor deze mannen en vrouwen naar achtergrondkenmerken op te splitsen. Voor mannen (tabel 5) zijn herkomst, opleidingsniveau, gezinsvorm en aantal kinderen relevant.

Qua herkomst valt meteen op dat de helft (49,5%) van mannen met een niet-EU⁺-herkomst tewerkgesteld is als arbeider. Iets meer dan één op vijf respondenten (22,5%) werkt als bediende in de private sector en 14,7% is werknemer in de openbare sector. 13,3% werkt als zelfstandige of in een vrij beroep. Van de respondenten met een EU⁺-herkomst werkt er 28,1% als arbeider, 42,5% werkt als bediende in de private sector. 16% werkt als zelfstandige of in een vrij beroep. Voor respondenten met een EU⁺-herkomst gaat het om 28,1% arbeiders en 36,7% bedienden in de private sector. Het aandeel dat werkt in de openbare sector is ook hier kleiner dan voor respondenten met een Belgische herkomst, met name 15,1%, terwijl het aandeel zelfstandigen of vrije beroepen hoger is, met name 20%.

Het opleidingsniveau is eveneens betekenisvol. Des te lager men opgeleid is, des te meer men als arbeider tewerkgesteld is, namelijk van 57,1% over 36,8% naar 6,5% voor lager, midden respectievelijk hoger opgeleiden. Werken als bediende of als werknemer in de openbare sector volgt de omgekeerde trend. Des te hoger men opgeleid is, des te meer men via deze beroepsstatuten betaald werk uitvoert. Bij de hoger opgeleiden zijn er 53,3% en 23,7% respondenten werkzaam als bediende in de private sector of werknemer in de openbare sector, bij de lager opgeleiden zijn er dat 14,6% respectievelijk 9%. De midden opgeleiden bevinden zich hiertussen met 31,1% en 18,4%. Opvallend is verder dat zelfstandige zijn iets is van lager én hoger opgeleiden en de midden opgeleiden minder aanwezig zijn in deze subgroep, met name 19,3% en 16,5% van de lager respectievelijk hoger opgeleiden werkt als zelfstandige of in een vrij beroep met of zonder personeel terwijl dit aandeel voor midden opgeleiden slechts 13,3% is.

Gezinsvorm hangt samen met beroepsstatuut. Waar intacte en samengestelde gezinnen zich vrij uniform verdelen over de beroepsstatuten is het patroon wel verschillen voor alleenstaande ouders. Zij werken vooral meer als arbeider (34% tegenover 22,2% en 22,2% voor lager respectievelijk hoger opgeleiden) en minder als bediende in de private sector (32,9% tegenover 41,1% en 44,9%).

Het laatste achtergrondkenmerk dat samenhangt met beroepsstatuut is het aantal kinderen. Respondenten die aangeven dat er geen kinderen (meer) tot hun gezin behoren werken beduidend meer als arbeider (44,1% tegenover 24,8%, 22,9% en 25,4% voor respondenten met één, twee respectievelijk drie of meer kinderen). Ook zijn ze met 28,5% significant meer aanwezig als werknemer in de openbare sector en met 12,2% significant minder als bediende in de private sector. Verder is het opvallend dat respondenten met drie of meer kinderen met 22,5% vaker werken als zelfstandige of in een vrij beroep met of zonder personeel dan de overige respondenten.

Tabel 5. Huidig beroepsstatuut van mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Wat is uw huidige beroepsstatuut? - mannen								
		arbeider /arbeidster (private sector)	bediende (private sector)	werknemer in de openbare sector	zelfstandige / vrij beroep zonder personeel	zelfstandige / vrij beroep met personeel	helper / meewerkend familieid	n
Leeftijd (n.s.)								
Herkomst ***								
	België	20,2	42,5	21,2	10,0	6,0	0,1	890
	EU+	28,1	36,7	15,1	8,2	11,8	0,0	114
	niet-EU+	49,5	22,5	14,7	6,0	7,3	0,0	119
Diploma ***								
	lager secundair onderwijs	57,1	14,6	9,0	8,5	10,8	0,0	163
	hoger secundair onderwijs	36,8	31,1	18,4	7,6	5,7	0,3	341
	hoger onderwijs of universiteit	6,5	53,3	23,7	10,5	6,0	0,0	575
Gezinsvorm *								
	intacte gezinnen	22,2	41,1	19,3	9,1	8,1	0,1	767
	alleenstaande ouders	34,0	32,9	19,8	9,7	3,7	0,0	139
	samengestelde gezinnen	22,2	44,9	18,0	10,6	4,3	0,0	132
Aantal kinderen ***								
	geen kinderen (meer)	44,1	12,2	28,5	6,4	8,8	0,0	49
	1 kind	24,8	41,6	17,2	10,0	6,1	0,3	310
	2 kinderen	22,9	44,6	19,1	7,7	5,6	0,0	488
	3 of meer kinderen	25,4	30,3	21,9	11,9	10,6	0,0	240
Leeftijd jongste kind (n.s.)								

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 6 zoomt in op het beroepsstatuut van vrouwen die aangeven een betaald werk te hebben. Dezelfde achtergrondkenmerken als bij mannen zijn significant, met name herkomst, opleidingsniveau, gezinsvorm en aantal kinderen.

Qua herkomst valt meteen op dat in lijn met de bevindingen bij mannen ook meer vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst tewerkgesteld zijn als arbeider. Iets meer dan een derde respondenten (36,8%) werkt als arbeider in de private sector terwijl dat voor de overige twee subgroepen slechts 9,8% en 23,8% is. Omgekeerd zijn minder vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst tewerkgesteld als bediende in de private sector of als werknemer in de openbare sector met name 36,6% en 15,1% tegenover 50,3% en 29,8% alsook 51,5% en 17,7% voor respondenten met Belgische respectievelijk EU⁺-herkomst. Slechts 6,9% en 6,5% van respondenten met een EU⁺-herkomst respectievelijk niet-EU⁺-herkomst werkt als zelfstandige of in een vrij beroep tegenover 9,3% respondenten met een Belgische herkomst.

Opleidingsniveau is eveneens betekenisvol en volgt dezelfde patronen als bij mannen. Des te lager men opgeleid is, des te meer men als arbeider tewerkgesteld is, namelijk van 54,4% over 23,7% naar 4,7% voor lager, midden respectievelijk hoger opgeleiden. Werken als bediende of als werknemer in de openbare sector volgt de omgekeerde trend. Des te hoger men opgeleid is, des te meer men via deze beroepsstatuten betaald werk uitvoert. Bij de hoger opgeleiden zijn er 51,8% en 33,4% respondenten werkzaam als bediende in de private sector of werknemer in de openbare sector, bij de lager opgeleiden zijn er dat 28,3% respectievelijk 8,9%. De midden opgeleiden bevinden zich hiertussen met 50,1% en 16,4%. Anders dan bij mannen zijn laagopgeleide vrouwen minder vaak zelfstandige of werkzaam in een vrij beroep (5,2%).

Gezinsvorm hangt samen met beroepsstatuut. Alleenstaande ouders werken met 17,8% meer dan intacte gezinnen (11,2%) maar quasi evenveel als samengestelde gezinnen (17,1%) in het statuut van arbeider. Ze werken significant minder als zelfstandige of in een vrij beroep dan respondenten uit intacte en samengestelde gezinnen, met name 4,9% versus 12% en 11,5%.

Het laatste achtergrondkenmerk dat samenhangt met beroepsstatuut is het aantal kinderen. Ook vrouwelijke respondenten die aangeven dat er geen kinderen (meer) tot hun gezin behoren werken net als de mannen in deze groep beduidend meer als arbeidster (41,5% tegenover 15,7%, 11,3% en 16,3% voor respondenten met één, twee respectievelijk drie of meer kinderen). Verder zijn ze met 14,5% en 35,1% significant minder aanwezig als werknemer in de openbare sector respectievelijk als bediende in de private sector.

Tabel 6. Huidig beroepsstatuut van vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Wat is uw huidige beroepsstatuut? - vrouwen							
	arbeider /arbeidster (private sector)	bediende (private sector)	werknemer in de openbare sector	zelfstandige / vrij beroep zonder personeel	zelfstandige / vrij beroep met personeel	helper / meewerkend familieid	n
Leeftijd (n.s.)							
Herkomst ***							
België	9,8	50,3	29,8	5,8	3,5	0,7	1.526
EU+	23,8	51,5	17,7	5,0	1,9	0,0	145
niet-EU+	36,8	36,6	15,1	4,2	2,3	5,0	156
Diploma ***							
lager secundair onderwijs	54,4	28,3	8,9	3,5	1,7	3,2	157
hoger secundair onderwijs	23,7	50,1	16,4	5,8	2,7	1,2	428
hoger onderwijs of universiteit	4,7	51,8	33,4	5,8	3,6	0,7	1.184
Gezinsvorm **							
intacte gezinnen	11,2	49,1	28,3	5,7	4,3	1,5	1.139
alleenstaande ouders	17,8	51,7	24,9	4,2	0,7	0,8	383
samengestelde gezinnen	17,1	44,8	26,3	8,0	3,5	0,4	224
Aantal kinderen ***							
geen kinderen (meer)	41,5	35,1	14,4	9,0	0,0	0,0	32
1 kind	15,7	52,8	23,3	4,6	1,9	1,7	556
2 kinderen	11,3	49,9	28,3	6,3	3,2	1,0	849
3 of meer kinderen	16,3	41,3	30,6	5,5	5,7	0,6	341
Leeftijd jongste kind (n.s.)							

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

5 ARBEIDSTELSEL

5.1 DEELTIJDSE OF VOLTIJDSE TEWERKSTELLING OF IN WERKONDERBREKING

Tabel 7 geeft het arbeidstelsel aan van respondenten die aangaven betaald werk te hebben. Onder hen zijn er meer dan twee op drie respondenten (67,6%) die voltijds werken, 27,3% werkt deeltijds en 5,2% is in werkonderbreking op het moment van het interview. Ook dit aspect van de werksituatie van respondenten verschilt naargelang geslacht. Waar bijna 9 op 10 mannen (86,2%) aangeven voltijds te werken is dat slechts voor de helft van de vrouwen (50,2%) het geval. Andersom werken 43,4% van de vrouwen en maar 10% van de mannen deeltijds. 3,9% mannen en 6,4% vrouwen zijn in werkonderbreking.

Tabel 7. Huidig arbeidstelsel voor wie betaald werk heeft, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Voltijds, deeltijds of in werkonderbreking?				
	voltijds	deeltijds	in werkonderbreking	<i>n</i>
Totaal	67,6	27,3	5,2	3.002
Geslacht ***				
mannen	86,2	10,0	3,9	1.149
vrouwen	50,2	43,4	6,4	1.853

Significantieniveau: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Deze cijfers voor mannen en vrouwen verschillen bovendien binnen subgroepen. Tabel 8 geeft aan dat mannen uit de oudste leeftijdscategorie minder vaak voltijds werken (78%) en dus vaker deeltijds werken (15,7%) of in werkonderbreking zijn (6,3%) dan mannen die tot de jongere leeftijdscategorieën behoren. Verder zien we dat mannen met een niet-EU⁺-herkomst minder vaak (78,9%) voltijds werken dan mannen met een Belgische (87,6%) of EU⁺-herkomst (87,1%). Opvallend is ook dat deze mannen vaker (10%) in werkonderbreking zijn dan mannen van de twee andere groepen (2,5% en 4%). Het opleidingsniveau is van belang, des te lager men opgeleid is, des te minder vaak men voltijds werkt (77,2% tegenover 86,3% en 89,3%). Andersom zijn lager opgeleide mannen vaker in werkonderbreking (11,3%) dan midden (3,8%) of hoger (1,5%) opgeleide mannen. Hetzelfde patroon zien we bij mannen zonder kinderen behorend tot het gezin, zij zijn significant minder vaak voltijds werkend (78,4%) en meer in werkonderbreking (9,3%).

Tabel 8. Huidig arbeidsstelsel van mannen met betaald werk naar achtergrondkenmerken (percentages)

Voltijds, deeltijds of in werkonderbreking? - mannen					
		voltijds	deeltijds	in werkonderbreking	n
Leeftijd**					
	25 - 34 jaar	91,5	4,8	3,6	149
	35 - 44 jaar	85,6	10,2	4,2	354
	45 - 54 jaar	87,3	10,0	2,7	458
	55 - 64 jaar	78,0	15,7	6,3	188
Herkomst ***					
	België	87,6	9,9	2,5	915
	EU+	87,1	8,9	4,0	114
	niet-EU+	78,9	11,1	10,0	120
Diploma ***					
	lager secundair onderwijs	77,2	11,5	11,3	168
	hoger secundair onderwijs	86,3	9,9	3,8	349
	hoger onderwijs of universiteit	89,3	9,1	1,5	588
Gezinsvorm (n.s.)					
Aantal kinderen *					
	geen kinderen (meer)	78,4	12,3	9,3	49
	1 kind	85,9	9,3	4,8	319
	2 kinderen	85,7	11,9	2,3	501
	3 of meer kinderen	89,7	6,9	3,3	244
Leeftijd jongste kind (n.s.)					

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Voor vrouwen (tabel 9) speelt in tegenstelling tot mannen leeftijd geen rol. Wel is ook hier herkomst significant en zijn de patronen dezelfde. Vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst zijn minder vaak voltijds tewerkgesteld, met name maar één op vijf vrouwen (19,9%) terwijl dat voor vrouwen met een Belgische of EU⁺-herkomst beduidend hoger is, met name 50,9% en 44,8%. Andersom zijn zij vaker in werkonderbreking, met name 14,5% tegenover 4,8% en 7,0% voor de beide andere groepen.

Diploma is niet relevant maar gezinsvorm hangt wel samen met arbeidsstelsel van vrouwen: alleenstaande moeders en moeders die deel uitmaken van een samengesteld gezin gaan vaker voltijds werken dan moeders uit intacte gezinnen, met name 54,9% en 55,5% versus 46,6%. Werkonderbreking doet zich ook verschillend voor in de verschillende gezinnen, met name 5,3% bij moeders uit intacte gezinnen, 7,1% bij alleenstaande moeders en 9,7% bij moeders uit samengestelde gezinnen. Tot slot gaat het aantal kinderen hand in hand met het arbeidsstelsel van vrouwen. Zoals verwacht werken moeders met drie of meer kinderen het minst voltijds, met name 44,0% tegenover 55,4%, 55,2% en 48,8% moeders met geen, één of twee kinderen. De leeftijd van het jongste kind leidt niet tot beduidende verschillen in het arbeidsstelsel van moeders.

Tabel 9. Huidig arbeidsstelsel van vrouwen met betaald werk naar achtergrondkenmerken (percentages)

Voltijds, deeltijds of in werkonderbreking? - vrouwen					
		voltijds	deeltijds	in werkonderbreking	n
Leeftijd (n.s.)					
Herkomst ***					
	België	50,9	44,2	4,8	1.548
	EU+	44,8	48,1	7,0	145
	niet-EU+	19,9	35,6	14,5	160
Diploma (n.s.)					
Gezinsvorm ***					
	intacte gezinnen	46,6	48,1	5,3	1.157
	alleenstaande ouders	54,9	38,0	7,1	383
	samengestelde gezinnen	55,5	34,8	9,7	230
Aantal kinderen **					
	geen kinderen (meer)	55,4	38,8	5,9	33
	1 kind	55,2	37,1	7,6	558
	2 kinderen	48,8	46,5	4,7	860
	3 of meer kinderen	44,0	47,9	8,1	352
Leeftijd jongste kind (n.s.)					

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

5.2 TEWERKSTELLINGSPERCENTAGE

Van 940 deeltijds werkenden en 144 respondenten in (deeltijdse) werkonderbreking -samen 1.084- geven er in totaal 980 mannen en vrouwen hun tewerkstellingspercentage weer. Dit tewerkstellingspercentage werd vervolgens gehercodeerd in vijf categorieën: minder dan 50%, 50%, minder dan 80%, 80%, meer dan 80% (maar niet voltijds).

Globaal genomen (zie tabel 10) werkt iets meer dan de helft (52,0%) vier vijfden ofwel 80%. Daarnaast werken 7,8% van de respondenten die aangaven een betaald werk te hebben maar heden deeltijds werken of deeltijds in werkonderbreking zijn, meer dan 80% maar niet voltijds. Eén op vijf respondenten (20,9%) werkt halftijds of 50%. 13,8% werkt meer dan 50%, maar minder dan 80% en 5,5% werkt minder dan 50%.

Deze percentages variëren naargelang geslacht. Vrouwen werken vooral vaker dan mannen tussen 50% en 80%, met name 15,2% vrouwen versus 8% mannen.

Als we apart naar mannen kijken, zien we verschillen binnen subgroepen. Cijfers worden weergegeven in tabel 11. De relevante variabele is hier vooral gezinsvorm. Ook voor leeftijd van de respondent zelf en leeftijd jongste kind zien we in de steekproef verschillen, maar de subgroepen binnen deze categorieën zijn her en der te klein (n < 20) waardoor we ze buiten beschouwing laten in de bespreking. Wat gezinsvorm betreft stellen we vast dat vaders die deel uitmaken van een samengesteld gezin significant lagere tewerkstellingspercentages laten noteren dan vaders uit intacte gezinnen of alleenstaande vaders. Slechts 37,2% werkt 80% of meer (maar niet

voltijds) terwijl de overeenkomstige percentages voor vaders uit intacte gezinnen respectievelijk alleenstaande vaders 76,6% en 66,2% zijn.

Tabel 10. Tewerkstellingspercentage van deeltijds werkenden, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Hoeveel procent werkt u in vergelijking met een voltijdse job ?						
	minder dan 50%	50%	tussen 50% en 80%	80%	meer dan 80%	n
Totaal	5,5	20,9	13,8	52,0	7,8	980
Geslacht *						
mannen	7,9	17,3	8,0	56,3	10,5	131
vrouwen	4,9	21,8	15,2	51,0	7,1	849

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Tabel 11. Tewerkstellingspercentage van deeltijds werkende mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel procent werkt u in vergelijking met een voltijdse job ? - mannen						
	minder dan 50%	50%	tussen 50% en 80%	80%	meer dan 80%	n
Leeftijd *						
25 - 34 jaar	0,0	0,0	0,0	62,9	37,1	10
35 - 44 jaar	5,3	23,8	4,9	55,3	10,6	42
45 - 54 jaar	9,8	14,0	9,0	59,4	7,9	51
55 - 64 jaar	12,7	19,0	16,5	48,2	3,7	28
Herkomst (n.s.)						
Diploma (n.s.)						
Gezinsvorm **						
intacte gezinnen	6,9	11,8	3,8	61,0	16,6	79
alleenstaande ouders	8,0	20,9	5,0	66,2	0,0	20
samengestelde gezinnen	11,7	29,7	21,4	28,3	8,9	20
Aantal kinderen (n.s.)						
Leeftijd jongste kind **						
0 - 2 jaar	0,0	12,8	0,0	70,6	16,6	21
3 - 5 jaar	0,0	16,4	19,5	38,2	25,9	12
6 - 11 jaar	3,1	10,1	12,1	64,8	9,9	27
12 - 17 jaar	22,8	32,2	7,6	26,9	10,7	18
18 jaar of ouder	12,7	14,3	6,0	59,2	7,8	34

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Bij de vrouwelijke respondenten (zie tabel 12) zijn leeftijd, herkomst, opleidingsniveau en leeftijd jongste kind belangrijk om verschillen in tewerkstellingspercentages nauwkeurig te beschrijven. Vrouwen van 45-54 jaar alsook 55-64 jaar werken significant minder vaak 80% of meer (maar niet voltijds). Het gaat voor 45-54-jarigen om 49,2% en voor 55-64-jarigen om 48,8%. Bij de 25-34-jarige respectievelijk 35-44-jarige vrouwen zijn dat er 66,5% en 62,9%. Wat herkomst betreft valt op dat vooral vrouwen met een EU⁺-herkomst vaker minder dan 50% werken, met name 11,8% versus 3,8% en 4,9% voor vrouwen met Belgische respectievelijke niet-EU⁺-herkomst. Een andere vaststelling is dat vrouwen met een Belgische herkomst vaker 80% of meer (maar niet voltijds) werken, met name 62,2% tegenover 39,5% en 45,6% bij vrouwen met een EU⁺- of niet-EU⁺-herkomst. Hoger opgeleide vrouwen laten vaker de hogere deeltijdse tewerkstellingspercentages optekenen dan lager of midden opgeleide vrouwen. Twee op drie hoger opgeleide vrouwen (64,4%) werken 80% of meer (maar niet voltijds) tegenover 49,9% en 46% bij lager respectievelijk midden opgeleide vrouwen. Ten slotte komt 50% of minder werken vaker voor bij oudere jongste kinderen. Wanneer het jongste kind 18 jaar of ouder is werken 37% van de vrouwen 50% of minder, terwijl dat bij vrouwen met een jongste kind tussen 0 en 2 jaar slechts 16,6% vrouwen zijn.

Tabel 12. Tewerkstellingspercentage van deeltijds werkende vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel procent werkt u in vergelijking met een voltijdse job ? - vrouwen							
		minder dan 50%	50%	tussen 50% en 80%	80%	meer dan 80%	n
Leeftijd **							
	25 - 34 jaar	3,7	17,8	12,0	61,2	5,3	145
	35 - 44 jaar	3,6	20,1	13,5	55,7	7,2	359
	45 - 54 jaar	7,7	23,7	19,3	40,1	9,1	283
	55 - 64 jaar	3,2	33,1	14,9	45,6	3,2	62
Herkomst **							
	België	3,8	19,7	14,2	54,7	7,5	713
	EU⁺	11,8	24,7	19,1	37,2	7,3	75
	niet-EU⁺	4,9	32,5	17,0	41,0	4,6	61
Diploma ***							
	lager secundair onderwijs	2,7	34,3	13,0	42,5	7,4	71
	hoger secundair onderwijs	10,4	27,9	15,7	39,8	6,2	204
	hoger onderwijs of universiteit	3,0	17,2	15,2	56,9	7,6	546
Gezinsvorm (n.s.)							
Aantal kinderen (n.s.)							
Leeftijd jongste kind **							
	0 - 2 jaar	1,5	16,1	12,1	63,4	6,8	147
	3 - 5 jaar	2,6	15,2	21,2	58,0	3,0	112
	6 - 11 jaar	5,1	23,5	10,0	53,5	7,9	206
	12 - 17 jaar	7,1	18,1	19,7	47,3	7,9	171
	18 jaar of ouder	7,2	29,8	13,9	40,7	8,4	159

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

5.3 FORMULE VAN DEELTIJDSE TEWERKSTELLING OF WERKONDERBREKING

In de vragenlijst werd gepeild naar de formule volgens dewelke men de deeltijdse tewerkstelling of werkonderbreking vorm gaf aan de hand van de vraag: *'U werkt niet op dit moment, of u werkt deeltijds, welke formule gebruikt u daarvoor?'*. De voorziene antwoordcategorieën waren hier: 'tijdelijke werkloosheid (volledig of gedeeltelijk)', 'deeltijds arbeidscontract', 'verlof voor verminderde prestaties (onderwijspersoneel) of verlof voor deeltijds werken (ambtenaren)', 'zorgkrediet of tijdskrediet', 'ouderschapsverlof', 'moederschaps- of borstvoedingsverlof', '(deeltijds) ziekteverlof', 'mantelzorgverlof', 'verlof voor medische bijstand', 'palliatief verlof', 'een andere. Welke?', en 'geen (ik heb een statuut als zelfstandige)'. We beschikken over antwoorden van 929 respondenten die ofwel deeltijds werken (n = 772) ofwel in werkonderbreking zijn (n = 157).

Globaal genomen ligt 'een deeltijds arbeidscontract' voor quasi één op drie respondenten (35,5%) aan de basis van de deeltijdse tewerkstelling of deeltijdse werkonderbreking. Daarmee is deze formule de meest vermelde reden. Daarna zijn er drie van hierboven vermelde formules die elk apart door één op tien respondenten aangeduid worden, met name 'tijdelijke werkloosheid (volledig of gedeeltelijk)' (10,7%), 'zorgkrediet of tijdskrediet' (10,3%) en 'ouderschapsverlof' (10,6%). Ook omschrijven 105 respondenten zelf de formule die men aanwendt. Vaak grijpt men dan terug naar omstandigheden die te maken hebben met het contract alsook naar gezondheidsomstandigheden. De formules die men aanwendt om deeltijds te werken verschillen naar geslacht ($p < 0,001$) alsook naar leeftijd ($p < 0,001$). De andere achtergrondvariabelen laten we hier buiten beschouwing.

Mannen (n = 137) duiden het vaakst 'tijdelijke werkloosheid' (25,5%) als formule aan. Daarna volgt 'ouderschapsverlof' met 15,3%. Een 'deeltijds arbeidscontract' wordt vermeld door 11,9% van deze mannen. In de subgroep van vrouwen (n = 813) is een 'deeltijds arbeidscontract' vermeld door vier op tien respondenten (41,8%), 'zorgkrediet of tijdskrediet' wordt door 11,1% vermeld. Als derde vaakst vermelde reden volgt 'ouderschapsverlof' met 9,4%.

De groep van 25-34-jarigen (n = 155) duidt het vaakst 'ouderschapsverlof' aan (29,8%), op de voet gevolgd door een 'deeltijds arbeidscontract' (28,5%). 'Zorgkrediet of tijdskrediet' sluit de top drie met 9,8%. Bij 35-44-jarigen (n = 396) is de top drie als volgt: een 'deeltijds arbeidscontract' (34,4%), 'zorgkrediet of tijdskrediet' (15,9%) en 'ouderschapsverlof' (11,0%). De top drie bij 45-54-jarigen (n = 319) bestaat uit 'deeltijds arbeidscontract' (42,4%), 'tijdelijke werkloosheid' (13,2%) en 'deeltijds ziekteverlof' (9,8%). Bij de oudste leeftijdscategorie van 55-64-jarigen (n = 80) worden de volgende formules het vaakst aangewend om deeltijds te werken: 'deeltijds arbeidscontract' (29,4%), 'tijdelijke werkloosheid' (17,8%) en 'zorgkrediet of tijdskrediet' (10,0%).

5.4 REDEN VAN DEELTIJDSE TEWERKSTELLING OF WERKONDERBREKING

In een volgende vraag werd de reden van deeltijdse tewerkstelling of werkonderbreking geëxploreerd aan de hand van de vraag: *‘Waarom werkt u op dit moment niet, of waarom werkt u deeltijds?’*. De antwoordcategorieën die aangeboden werden, zijn de volgende: ‘ik vind geen voltijdse job’, ‘de job die ik wil, wordt enkel deeltijds aangeboden’, ‘omwille van bedrijfseconomische redenen of beperkende maatregelen (corona)’, ‘ik volg een opleiding of ik combineer mijn job met een opleiding of met een bijberoep als zelfstandige’, ‘omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking’, ‘omwille van werksfeer of werkomstandigheden’, ‘ik verzorg het huishouden’, ‘ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij’, ‘ik neem de zorg voor een kind of een andere persoon met een specifieke zorgbehoefte omwille van ziekte, beperking of ouderdom op mij’, ‘ik ben zwanger, pas bevallen of geef borstvoeding’, ‘ik vind geen voldoende of gepaste opvang voor mijn kind(eren)’, ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ en ‘een andere reden. Welke? ...’. 840 respondenten van 1.126 deeltijds werkenden of in werkonderbreking vulden deze vraag in.

Globaal genomen komt ‘ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij’ het vaakst voor, met name één op vijf (22,5%) van de respondenten geeft deze reden aan als voornaamste reden. De reden die daarna het vaakst voorkomt betreft ‘omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking’ met 16,8%. De top drie wordt afgesloten door ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ met 14,6%. 132 respondenten omschrijven zelf een reden maar ook hier weer zijn die redenen veelal te herleiden tot de voorziene antwoordcategorieën. Enkel ‘schuldbemiddeling’ en ‘zorg voor kleinkinderen’ zijn nieuwe redenen die telkens door één respondent vermeld worden.

De antwoordpatronen werden opnieuw vergeleken voor mannen versus vrouwen en tussen verschillende leeftijdscategorieën en zowel geslacht ($p < 0,001$) als leeftijd ($p < 0,001$) genereren significante verschillen. Bij mannen ($n = 112$) is de voornaamste reden ‘omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking’ (18,8%), gevolgd door ‘omwille van bedrijfseconomische redenen of beperkende maatregelen (corona)’ (17,9%) en ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ (14,12%). Bij vrouwen ($n = 704$) daarentegen bestaat de top drie uit achtereenvolgens ‘ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij’ (27,2%), ‘omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking’ (16,2%) en ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ (14,6%).

Tussen leeftijdscategorieën zijn de antwoordpatronen eveneens verschillend. Meer dan één op drie (35,2%) 25-34-jarigen ($n = 144$) geeft ‘ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij’ op als reden voor een deeltijdse tewerkstelling of werkonderbreking. Eén op tien onder hen (10,5%) vermeldt ‘omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking’ en 8,6% houdt het bij ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’. Dezelfde volgorde zien we bij 35-44-jarigen ($n = 324$), met percentages 33,6%, 17,5% en 9,5%. Bij 45-54-jarigen ($n = 278$) gaat het om de volgende top drie: 19,9% antwoordt ‘‘ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij’, 17,8% houdt het op ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ en 11,0% verwijst naar ‘[omwille van] bedrijfseconomische redenen of beperkende maatregelen (corona)’. In de oudste leeftijdscategorie tenslotte ($n = 94$) geeft één op drie respondenten (32,3%) ‘ik doe het wat rustiger aan of ik neem (meer) tijd voor mezelf’ aan als voornaamste reden, 16,1% vermeldt ‘[omwille van] mijn gezondheid, ziekte of beperking’ en 10,3% verwijst naar ‘[omwille van] bedrijfseconomische redenen of beperkende maatregelen (corona)’.

6 GEPRESTEERDE WERKUREN

Bij respondenten die aangeven heden te werken, werd vervolgens gepeild naar het aantal gepresteerde werkuren per week. De vraagstelling luidde als volgt: *'Hoeveel uren per week werkt u (voor al uw jobs samen)?'* en werd verduidelijkt via volgende toelichting: *'U telt mee: alle werkuren, ook uw betaalde én niet-betaalde overuren, leerkrachten tellen ook hun voorbereidingsuren e.d. mee. U telt niet mee: de uren dat u zich van en naar het werk verplaatst en lange onderbrekingen (bijvoorbeeld: een middagpauze).'* Vervolgens werden de respondenten uitgenodigd een aantal uren per week op te geven. Van de 3.010 respondenten die eerder aangaven een betaald werk te hebben, gaven 2.817 respondenten het aantal gepresteerde werkuren per week op.

Gemiddeld werkt men globaal genomen 39,07 uren per week, het mediane aantal gepresteerde uren is 39. Deze gemiddelden verschillen significant ($p < 0,001$) tussen mannen en vrouwen. Mannen werken gemiddeld 42,99 uren per week, voor vrouwen komen we uit op een gemiddelde van 35,30 gepresteerde uren per week. Tussen leeftijdscategorieën zien we geen verschil als we gepresteerde uren in aantal met elkaar vergelijken.

Om vergelijkingen tussen subgroepen te verdiepen, hercodeerden we het aantal gepresteerde werkuren in vijf categorieën, met name 0 - 20 uren, 21 – 30 uren, 31 – 40 uren, 41 – 50 uren en meer dan 50 uren. Tabel 13 toont aan hoe respondenten zich situeren binnen deze vijf categorieën. Globaal genomen werkt quasi de helft van de respondenten (54,1%) tussen 31 en 40 uren. Iets minder dan één op vijf (17,8%) werkt tussen 41 en 50 uren en bijna één op tien respondenten (9,5%) werkt meer dan 50 uren. Daartegenover staat dat één op tien respondenten (11,9%) tussen 21 en 30 uren werkt en 6,8% maximum 20 uren werkt. Het aantal gepresteerde werkuren verschilt tussen mannen en vrouwen. Overeenkomstig de bevindingen aangaande deeltijdse versus voltijdse tewerkstelling presteren vrouwen significant vaker minder uren dan mannen per week. Slechts 16,9% vrouwen presteren meer dan 40 werkuren per week, bij mannen is dat 38%. Andersom zijn er slechts 6.6% mannen die maximum 30 werkuren presteren per week, bij vrouwen is dat 30,2%.

Tabel 13. Aantal werkuren, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Hoeveel uren per week werkt u (voor al uw jobs samen)?						
	20 uren of minder	21 - 30 uren	31 - 40 uren	41 - 50 uren	meer dan 50 uren	n
Totaal	6,8	11,9	54,1	17,8	9,5	2.817
Geslacht ***						
mannen	2,7	3,9	55,4	22,9	15,1	1.098
vrouwen	10,6	19,6	52,8	12,8	4,1	1.719

Significantieniveau: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 14 zoomt in op subgroepen van mannen. Vooreerst stellen we vast dat het aantal gepresteerde werkuren per week voor mannen verschilt naargelang leeftijd. De groep die meer dan 40 uren werkt wordt significant kleiner in de oudste leeftijdscategorie. Dit aandeel gaat immers van 39,3%, 39,7% en 39,4% bij 25-34-jarigen, 35-44-jarigen respectievelijk 45-54-jarigen naar 27,4% bij 55-64-jarigen. Desalniettemin wilt dit nog steeds zeggen dat meer dan een kwart van deze mannen meer dan 40 werkuren per week presteert.

Inzake herkomst stellen we vast dat mannen van Belgische herkomst de meeste werkuren per week presteren. Meer dan vier op tien (43,8%) vermeldt meer dan 40 werkuren per week, bij de mannen met een EU⁺-herkomst

respectievelijk niet-EU⁺-herkomst zijn de overeenkomstige percentages 35,2% en 12,6%. Andersom presteert 77% van de mannen met een niet-EU⁺-herkomst 31 à 40 werkuren per week terwijl dat voor beide andere groepen 50,6% en 56,8% bedraagt.

Opleidingsniveau hangt voor mannen eveneens samen met aantal gepresteerde werkuren. Hoe hoger men opgeleid, hoe meer werkuren men presteert. Concreet gaat het dan bij hoger opgeleide mannen om 46,1% die meer dan 40 werkuren presteren, terwijl dat voor lager en midden opgeleide mannen 27,1% en 30,2% is. Opvallend hierbij is wel dat de categorie met meer dan 50 werkuren ongeveer even hoog scoort bij de lager (15,2%), midden (15,3%) en hoger (14,1%) opgeleiden.

Gezinsvorm is bij mannen eveneens een relevant achtergrondkenmerk om aantal gepresteerde werkuren per week gedetailleerd in kaart te brengen. Hier valt op dat het de vaders uit intacte gezinnen zijn die het vaakst het hoogste aantal werkuren vermelden. 40,2% vaders uit intacte gezinnen werkt meer dan 40 uren per week, bij alleenstaande vaders is dat 36,7% en bij vaders die behoren tot een samengesteld gezin is dat 32,5%.

Niet het aantal kinderen maar wel de leeftijd van het jongste kind doet er toe. De vaders met de jongste kinderen (0-2 jaar) werken het minst vaak meer dan 40 werkuren, met name geldt dit voor 36%. In de andere subgroepen gaat het om 41,8%, 37,9%, 38,8% en 41,3%.

Ook beroepsstatuut verklaart de antwoordpatronen van mannen omtrent aantal gepresteerde werkuren. In het oog springend zijn vooral de gepresteerde werkuren van zelfstandigen of vrije beroepen, met name meer dan drie op vier (77,9%) mannen in deze categorie geven aan meer dan 40 uren te werken waarvan 46,8% meer dan 50 uren werkt per week. Daarna volgen de mannelijke bedienden in de private sector waarvan 38,2% meer dan 40 uren werkt. Voor arbeiders respectievelijk werknemers in de openbare sector zijn de overeenkomstige percentages 17,9% en 27,4%.

Tabel 15 geeft dezelfde informatie voor vrouwen weer. Leeftijd, gezinsvorm, aantal kinderen en leeftijd jongste kind zijn bij vrouwen geen onderscheidende kenmerken. Herkomst, opleidingsniveau en beroepsstatuut daarentegen maken wel verschil uit.

Voor vrouwen geldt dat een Belgische herkomst overeenkomt met meer gepresteerde werkuren per week in vergelijking met vrouwen van EU⁺-herkomst of niet-EU⁺-herkomst. Concreet gaat het dan om 19,5% versus 11,4% en 6,2% die meer dan 40 uren presteren. Het valt meteen op dat deze percentages fors lager zijn dan wat we bij mannen vonden, dit heeft uiteraard te maken met de gendergekleurde prevalentie van deeltijdse tewerkstelling.

Tabel 14. Aantal werkuren van mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel uren per week werkt u (voor al uw jobs samen)?- mannen						
	20 uren of minder	21 - 30 uren	31 - 40 uren	41 - 50 uren	meer dan 50 uren	<i>n</i>
Leeftijd *						
25 - 34 jaar	0,0	1,1	59,6	23,9	15,4	144
35 - 44 jaar	3,0	4,3	53,1	22,8	16,9	335
45 - 54 jaar	3,4	3,9	53,2	24,1	15,3	444
55 - 64 jaar	3,6	6,3	62,7	18,3	9,1	175
Herkomst ***						
België	2,3	3,3	50,6	26,3	17,5	879
EU+	2,7	5,3	56,8	21,6	13,6	110
niet-EU+	4,8	5,6	77,0	7,9	4,7	109
Diploma ***						
lager secundair onderwijs	4,1	7,4	61,4	11,9	15,2	150
hoger secundair onderwijs	1,9	3,5	64,4	14,9	15,3	331
hoger onderwijs of universiteit	2,5	3,2	48,2	32,0	14,1	577
Gezinsvorm *						
intacte gezinnen	2,1	3,1	54,5	23,6	16,6	756
alleenstaande ouders	3,4	4,6	55,3	26,8	9,9	134
samengestelde gezinnen	6,4	4,0	57,1	18,7	13,8	129
Aantal kinderen (n.s.)						
Leeftijd jongste kind *						
0 - 2 jaar	2,3	4,8	56,9	19,3	16,7	156
3 - 5 jaar	2,7	2,3	53,1	27,7	14,1	109
6 - 11 jaar	0,7	3,1	58,3	23,6	14,3	255
12 - 17 jaar	5,0	2,0	54,1	21,3	17,5	240
18 jaar of ouder	3,5	5,4	49,9	28,7	12,6	220
Beroepsstatuut ***						
arbeider in private sector	4,1	6,4	71,6	7,6	10,3	245
bediende in private sector	2,6	2,3	56,8	31,7	6,5	430
werknemer in openbare sector	1,2	5,6	65,9	18,5	8,9	221
zelfstandige of helper	3,2	1,5	17,5	30,9	46,8	178

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Tabel 15. Aantal werkuren van vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel uren per week werkt u (voor al uw jobs samen)?- vrouwen						
	20 uren of minder	21 - 30 uren	31 - 40 uren	41 - 50 uren	meer dan 50 uren	<i>n</i>
Leeftijd (n.s.)						
Herkomst ***						
België	9,0	18,5	53,0	14,6	4,9	1.448
EU+	13,9	25,2	49,8	9,6	1,5	135
niet-EU+	17,7	22,1	54,0	5,0	1,2	136
Diploma ***						
lager secundair onderwijs	13,7	24,4	54,9	4,8	2,3	147
hoger secundair onderwijs	15,2	20,1	51,4	8,0	5,4	399
hoger onderwijs of universiteit	8,0	19,0	52,6	16,4	4,1	1.119
Gezinsvorm (n.s.)						
Aantal kinderen (n.s.)						
Leeftijd jongste kind (n.s.)						
Beroepsstatuut ***						
arbeider in private sector	18,4	25,4	50,9	4,2	1,1	211
bediende in private sector	9,7	20,0	58,8	9,3	2,2	830
werknemer in openbare sector	10,3	17,7	51,3	17,2	3,6	484
zelfstandige of helper	4,7	16,6	28,9	29,2	20,6	166

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

In lijn met wat we bij mannen zagen, zijn het ook de hoger opgeleide vrouwen die vaker meer dan 40 werkuren presteren per week, met name één op vijf (20,5%) hoger opgeleide vrouwen versus 7,1% lager en 13,4% midden opgeleide vrouwen geven aan dat ze meer dan 40 uren werken per week. Andersom zijn het 38,1% lager opgeleide en 35,3% midden opgeleide vrouwen tegenover 27% hoger opgeleide vrouwen die maximum 30 uren per week werken.

Ook het beroepsstatuut is in lijn met de bevindingen bij mannen. Het zijn op de eerste plaats de zelfstandigen en vrije beroepen die een veelheid van werkuren presteren, met name 49,8% van deze vrouwen werkt meer dan 40 uren per week. Bij arbeiders is dat 5,3%, bij bedienden in de private sector is dat 11,5% en bij vrouwelijke werknemers in de openbare sector is dat 20,8%. Andersom zijn 33,8% van de vrouwen in een beroepsstatuut als arbeider maximum 30 werkuren aan de slag in hun job wat dan weer bij de andere categorieën achtereenvolgens 29,7%, 28% en 21,3% is.

7 WOON-WERKVERKEER

Een volgend aspect van de werksituatie van Vlaamse gezinnen betreft het woon-werkverkeer. Dit aspect werd bevestigd bij alle respondenten die aangegeven hadden een betaald werk uit te voeren en dit met de volgende vraagstelling: 'Hoeveel uren per week spendeert u gemiddeld aan verplaatsingen van en naar het werk?' met als bijhorende toelichting 'Als uw woon-werkverkeer varieert van week tot week, vul dan een gemiddelde in.' Van 2.816 respondenten werd een antwoord gemeten. Meteen maken we hierbij de kanttekening dat deze uitkomsten mogelijk vertekend zijn door de veldwerkperiode die gekenmerkt was door maatregelen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie waarbij in 2020 en 2021 deeltijds of zelfs voltijds thuis- en telewerken gedurende een zeer lange periode als verplichting opgelegd en daarna als advies aanbevolen werd. We rapporteren de resultaten zoals de respondenten ze lieten optekenen, maar we waken erover deze uitkomsten niet als veralgemeenbaar naar ook andere periodes te beschouwen.

De gemiddelde reisduur is 4,75 uren per week, de mediane reistijd is 3 uur. Voor mannen (n = 1.096) en vrouwen (n = 1.720) vinden we met mediane reisduur van 4 en 3 uur en gemiddelde reisduur van 5,2 uur en 4,3 uur per week voor mannen respectievelijk vrouwen een significant verschil ($p < 0,01$). Ook naar leeftijd zijn er verschillen ($p < 0,05$), de gemiddelde reistijd varieert van 4,9 over 4,4 en 4,9 naar 4,6 uren per week voor subgroepen naar oplopende leeftijd.

Opnieuw maken we een herindeling van dit aantal uren om verschillen diepgaander te exploreren (zie tabel 16). We onderscheiden vier categorieën naargelang mannen en vrouwen minder dan 2 uren, 2 of meer maar minder dan 4 uren, minimum 4 en maximum 7 uren of meer dan 7 uren spendeerden aan woon-werkverkeer. In deze nieuwe indeling zien we dat de grootste groep van respondenten (40,2%) minder dan 2 uren onderweg is van thuis naar de werkplek. Eén op vijf respondenten (21,6%) is 2 of meer maar minder dan vier uren onderweg en eveneens één respondent op vijf (21,1%) is minimum 4 en maximum 7 uren per week onderweg. 17,1% tenslotte spendeert meer dan 7 uur aan woon-werkverkeer per week. De tijd gespendeerd aan woon-werkverkeer verschilt tussen mannen en vrouwen waarbij de voornaamste bevinding is dat vrouwen significant minder dan mannen tijd spenderen aan woon-werkverkeer. 69,8% vrouwen spendeert minder dan 4 uren, terwijl dat bij mannen slechts 53,6% is.

Tabel 17 en 18 exploreren het woon-werkverkeer binnen subgroepen van mannen en vrouwen. Zowel voor mannen als vrouwen is enkel de herkomst als achtergrondkenmerk relevant om verschillen te detecteren. De teneur is voor beide seksen dezelfde, met name respondenten met een niet-EU⁺-herkomst spenderen de meeste tijd aan woon-werkverkeer. 32,8% mannen met een niet-EU⁺-herkomst spenderen meer dan 7 uren aan woon-werkverkeer, voor mannen met een EU⁺- respectievelijk Belgische herkomst is dat 26,1% en 19,0%. Bij vrouwen zijn de overeenkomstige percentages 19,7% versus 8,3% en 11,7%.

Tabel 16. Aantal uren woon-werkverkeer- voor wie betaald werk heeft, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Hoeveel uren per week spendeert u gemiddeld aan verplaatsingen van en naar het werk?					
	minder dan 2 uren	2 of meer, maar minder dan 4 uren	4 of meer maar minder dan 7 uren	meer dan 7 uren	<i>n</i>
Totaal	40,2	21,6	21,1	17,1	2.816
Geslacht ***					
mannen	34,4	19,2	24,4	22,0	1.096
vrouwen	45,8	24,0	17,9	12,3	1.720

Significantieniveau: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 17. Aantal uren woon-werkverkeer van mannen met betaald werk naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel uren per week spendeert u gemiddeld aan verplaatsingen van en naar het werk? - mannen					
	minder dan 2 uren	2 of meer maar minder dan 4 uren	4 of meer maar minder dan 7 uren	meer dan 7 uren	<i>n</i>
Herkomst **					
België	36,2	19,8	25,0	19,0	881
EU+	33,8	16,5	23,6	26,1	109
niet-EU+	26,2	18,6	22,5	32,8	106

Significantieniveau: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 18. Aantal uren woon-werkverkeer van vrouwen met betaald werk naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoeveel uren per week spendeert u gemiddeld aan verplaatsingen van en naar het werk? - vrouwen					
	minder dan 2 uren	2 of meer maar minder dan 4 uren	4 of meer maar minder dan 7 uren	meer dan 7 uren	<i>n</i>
Herkomst *					
België	47,1	24,0	17,1	11,7	1.462
EU+	43,3	25,3	23,1	8,3	131
niet-EU+	39,8	22,4	18,1	19,7	127

Significantieniveau: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

8 JOBTEVREDENHEID

8.1 JOBTEVREDENHEIDSSCORE

Een volgende vraag in de enquête betrof jobtevredenheid. Aan de respondenten die eerder aangaven betaald werk te hebben, werd gevraagd op een schaal van 0 tot 10 de eigen jobtevredenheid te situeren. De vraagstelling en instructie luiden: 'Hoe tevreden of ontevreden bent u met uw huidige job? Kruis het best passende cijfer van 0 tot 10 aan waarbij 0 'zeer ontevreden' betekent en 10 'perfect tevreden'. We ontvingen antwoorden van 2.862 respondenten.

Meteen valt op dat de respondenten globaal genomen zeer tevreden zijn met hun job. Minder dan één op tien respondenten (9,3%) antwoordt lager dan 6 en sterker nog, slechts 15,9% antwoordt lager dan 8. De gemiddelde jobtevredenheid bedraagt 7,73, de mediane jobtevredenheid is 8. Er is geen verschil tussen mannen en vrouwen noch tussen leeftijdscategorieën.

Om jobtevredenheid diepgaander te exploreren hercoderen we de antwoorden in drie categorieën, door de respondenten te groeperen die een score van 0 tot en met 6, een score van 7 of 8 respectievelijk een score van 9 of 10 aanduiden. Tabel 19 toont aan dat 15,9% een relatief lage jobtevredenheid heeft, dat 51,1% een matige jobtevredenheid heeft en dat 33% een hoge jobtevredenheid heeft. Bemerkt dat we hier spreken van laag, matig en hoog indachtig de vaststelling dat de laagste regionen van de schaal amper aangeduid werden door respondenten en we dus eerder relatieve verschillen exploreren die zich situeren in de hogere regionen van de schaal. Deze drie-categorieën variabele genereert in lijn met de metrische meting uiteraard geen verschillen naar geslacht.

Tabel 19. Jobtevredenheid, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

Hoe tevreden of ontevreden bent u met uw huidige job?				
	ontevreden tot matig tevreden (0-6)	tevreden (7-8)	zeer tevreden (9-10)	n
Totaal	15,9	51,1	33,0	2.862
Geslacht (n.s.)				

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

[BRON: GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 20 geeft de relevante achtergrondkenmerken weer die toelaten jobtevredenheid bij mannen diepgaander te exploreren, met name herkomst, opleidingsniveau, gezinsvorm, leeftijd jongste kind en beroepsstatuut.

Mannen met een niet-EU⁺-herkomst zijn minder tevreden met hun job dan mannen met een Belgische of EU⁺-herkomst. Een kwart van hen (26,3%) situeert zich op de schaal tussen 0 en 6 terwijl dit voor de twee andere subgroepen 15,2% en 15,3% is. Voor de drie groepen geldt dat ongeveer een derde (32,4%, 36,6% en 33,4%) een score van 9 of 10 toekent aan jobtevredenheid maar het zijn de respondenten met een niet-EU⁺-herkomst die minder vaak score 7 of 8 aanduiden in tegenstelling tot de respondenten van Belgische respectievelijke EU⁺-herkomst, met name 40,3% tegenover 52,4% en 48,1%. De gemiddelde scores zijn 7,74 voor mannen met een Belgische herkomst, 7,86 voor mannen met een EU⁺-herkomst en 7,49 voor mannen met een niet-EU⁺-herkomst.

Wat opleidingsniveau betreft, stijgt zien we binnen de lager, midden en hoger opgeleiden ongeveer eenzelfde aandeel dat score 0 tot 6 geeft aan jobtevredenheid, met name 15,4%, 17,9% en 16,4%. Verschillen situeren zich tussen de twee andere categorieën waarbij hoger opgeleiden vaker 7 of 8 toekennen als score dan lager opgeleiden, met name 54,5% versus 44,3% en andersom lager opgeleiden in verhouding vaker 9 of 10 toekennen dan hoger opgeleiden, met name 40,3% tegenover 29,1%. Midden opgeleiden bevinden zich met 46,7% voor score 7 of 8 en 35,4% voor score 9 of 10 in het midden van deze trend. Globaal genomen kunnen we zeggen dat jobtevredenheid, -hoewel globaal genomen eerder hoog voor iedereen- toch afneemt bij stijgend opleidingsniveau. Lager respectievelijk midden opgeleiden scoren gemiddeld op de schaal van 0 tot 10 7,93 en 7,78 terwijl de hoger opgeleiden 7,63 scoren.

Inzake gezinsvorm zijn de mannen afkomstig uit intacte gezinnen minder vaak minder tevreden dan de alleenstaande vaders of de vaders die deel uitmaken van een samengesteld gezin. 14,2% van vaders uit intacte gezinnen geeft score 0 tot 6 tegenover 20,4% en 23,0% in de beide andere subgroepen. Deze kleine groep van vaders uit intacte gezinnen die slechts 0 tot 6 scoren geven meteen de teneur aan, de gemiddelde globale score voor tevredenheid is met 7,78 het hoogst voor vaders uit intacte gezinnen, daarna volgen alleenstaande vaders met 7,57 en vaders uit samengestelde gezinnen scoren gemiddeld 7,50.

De leeftijd van het jongste kind doet er eveneens toe. Hier zijn het de vaders met de oudste jonge kinderen die zich maar sporadisch (14,0%) de laagste scores inzake jobtevredenheid geven. Andersom zijn zij de groep die het vaakst (38,2%) score 9 of 10 kiezen. De gemiddelde scores zijn in oplopende volgorde 7,40 voor vaders met kinderen tussen 3 en 5 jaar, 7,66 voor vaders met kinderen tussen 0 en 2 jaar, 7,74 voor vaders met kinderen tussen 6 en 11 jaar, 7,77 voor vaders met kinderen van 18 jaar of ouder en 7,80 voor vaders met kinderen tussen 12 en 17 jaar. Dit toont aan dat jobtevredenheid van vaders hoger is voor subgroepen met de oudere jongste kinderen.

Tenslotte is er beroepsstatuut dat als achtergrondkenmerk inzicht verschaft in jobtevredenheid bij mannen. Opvallend zijn de hoge percentages voor zelfstandigen, vrije beroepen en helpers in de hoogste regionen van de schaal. Maar liefst 47,5% en 43,4% schalen hun jobtevredenheid in met een 7 of 8 respectievelijk 9 of 10. Andere markante vaststelling is dat één op vijf mannen met een arbeidersstatuut een score tussen 0 en 6 geeft aan de eigen jobtevredenheid. Ten derde zien we dat werknemers uit de openbare sector zich het minst vaak score 9 en 10 geven in vergelijking met de andere beroepsstatuten, met name 27,8% tegenover 34,5%, 29,3% en 43,4% voor mannen met andere beroepsstatuten. Gemiddelden bevestigen deze discrepantie naargelang beroepsstatuut, de gemiddelden zijn 7,58 voor arbeiders uit de private sector, 7,65 voor bedienden uit de private sector, 7,57 voor werknemers uit de openbare sector en 8,19 voor zelfstandigen, vrije beroepen en helpers.

Tabel 20. Jobtevredenheid van mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoe tevreden of ontevreden bent u met uw huidige job? - mannen					
		ontevreden tot matig tevreden (0-6)	tevreden (7-8)	zeer tevreden (9-10)	n
Herkomst ***					
	België	15,2	52,4	32,4	890
	EU+	15,3	48,1	36,6	110
	niet-EU+	26,3	40,3	33,4	110
Diploma *					
	lager secundair onderwijs	15,4	44,3	40,3	153
	hoger secundair onderwijs	17,9	46,7	35,4	334
	hoger onderwijs of universiteit	16,4	54,5	29,1	581
Gezinsvorm **					
	intacte gezinnen	14,2	53,3	32,5	765
	alleenstaande ouders	20,4	47,8	31,8	136
	samengestelde gezinnen	23,0	41,8	35,3	130
Leeftijd jongste kind *					
	0 - 2 jaar	15,9	53,9	30,2	155
	3 - 5 jaar	17,5	62,2	20,3	110
	6 - 11 jaar	16,8	49,9	33,3	259
	12 - 17 jaar	17,5	44,2	38,2	243
	18 jaar of ouder	14,0	50,2	20,5	224
Beroepsstatuut ***					
	arbeider in private sector	20,7	44,8	34,5	250
	bediende in private sector	17,4	53,3	29,3	432
	werknemer in openbare sector	18,1	54,1	27,8	221
	zelfstandige of helper	9,1	47,5	43,4	180

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Voor vrouwen geeft tabel 21 weer dat opnieuw herkomst, opleidingsniveau, gezinsvorm en beroepsstatuut verschil uitmaken, maar de leeftijd van het jongste kind hangt niet samen met de jobtevredenheid bij vrouwen in tegenstelling tot de vaststellingen bij mannen.

Wat herkomst betreft zijn het opnieuw de respondenten met een niet-EU+-herkomst die zich het vaakst in de laagste regionen van de schaal positioneren, met name 24,1% kiest voor een score tussen 0 en 6 op de schaal inzake jobtevredenheid terwijl dit slechts geldt voor 13,7% en 12,9% vrouwen met een Belgische respectievelijk EU+-herkomst. Andersom komen de matige scores minder voor bij de vrouwen met een niet-EU+-herkomst in vergelijking met de andere twee groepen, opnieuw komen de hoogste scores quasi evenveel voor. De gemiddelden bevestigen deze vaststellingen, jobtevredenheid is het laagst bij vrouwen met een niet-EU+-herkomst, met name 7,43 tegenover 7,77 en 7,87 bij vrouwen met een Belgische respectievelijk EU+-herkomst.

Inzake opleidingsniveau toont tabel 21 aan dat hoger opgeleide vrouwen minst vaak (13%) een score tussen 0 en 6 toekennen, terwijl dit voor lager opgeleide vrouwen 20% is en voor midden opgeleide vrouwen 17,8%. Deze

20% haalt de gemiddelde jobtevredenheid van lager opgeleide vrouwen naar beneden ten opzichte van de andere categorieën, met 7,55 scoren ze inderdaad lager dan 7,78 en 7,74 voor midden respectievelijk lager opgeleide vrouwen.

Wat gezinsvorm betreft zien we dat alleenstaande moeders het vaakst (19,4% tegenover 13,7% en 11,7%) een score tussen 0 en 6 toekennen en het minst vaak (31,6% tegenover 32,5% en 38,2%) score 9 of 10 kiezen. De gemiddelden zijn in lijn met deze percentages en bedragen 7,62 voor alleenstaande moeders, 7,74 voor moeders uit intact gezinnen en 7,96 voor moeders uit samengestelde gezinnen.

Tot slot is er het beroepsstatuut. Opnieuw valt op dat de helft (49,5%) van vrouwen die zelfstandige, in een vrij beroep of helper zijn score 9 of 10 geven aan de eigen jobtevredenheid. Het minst tevreden zijn vrouwen met een statuut van arbeider in de private sector, maar liefst één op vier (26,9%) van deze vrouwen geven hoogstens score 6 terwijl dat voor de andere beroepsstatuten slechts 14,6%, 12,2% en 7,0% is. Deze laatste volgorde is in lijn met de gemiddelde scores die 7,32 voor arbeiders uit de private sector, 7,68 voor bedienden uit de private sector, 7,84 voor werknemers uit de openbare sector en 8,36 voor zelfstandigen, vrije beroepen en helpers betreffen.

Tabel 21. Jobtevredenheid van vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Hoe tevreden of ontevreden bent u met uw huidige job? - vrouwen					
		ontevreden tot matig tevreden (0-6)	tevreden (7-8)	zeer tevreden (9-10)	n
Herkomst **					
	België	13,7	53,9	32,5	1.477
	EU+	12,9	50,8	36,3	137
	niet-EU+	24,1	43,5	32,5	138
Diploma *					
	lager secundair onderwijs	20,0	44,9	35,1	149
	hoger secundair onderwijs	17,8	47,3	34,9	410
	hoger onderwijs of universiteit	13,0	55,6	31,4	1.139
Gezinsvorm *					
	intacte gezinnen	13,7	53,8	32,5	1.100
	alleenstaande ouders	19,4	49,0	31,6	361
	samengestelde gezinnen	11,7	50,1	38,2	212
Beroepsstatuut ***					
	arbeider in private sector	26,9	41,7	31,4	212
	bediende in private sector	14,6	55,1	30,3	845
	werknemer in openbare sector	12,2	55,6	32,2	491
	zelfstandige of helper	7,0	43,5	49,5	176

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

8.2 VERBETERSUGGESTIES

In de vragenlijst werd gepeild naar verbeter suggesties aangaande de huidige job. Deze vraag werd als volgt in de vragenlijst geformuleerd: *‘Welke zaken in uw huidige job had u liever anders gezien? Waarom? Ik had liever (vul aan) ..’*. Maar liefst 1.349 respondenten kropen in hun pen en beschreven hier welke aanpassingen ze wensten met betrekking tot de huidige job. Een lezing van alle antwoorden is buiten het bereik van deze verkennende en dus meer generieke bijdrage maar we laten niet na de verbeter suggesties van zij die eerder ontevreden zijn over de job te exploreren. We beperken ons hiervoor tot die 119 respondenten – met name 43 mannen en 76 vrouwen- die echt een onvoldoende gaven op jobtevredenheid, waarmee we een score tussen 0 en 4 bedoelen. Van deze subgroep formuleerden 26 mannen en 57 vrouwen, dit is 83 respondenten in totaal, een verbeter suggestie.

De antwoorden zijn zeer veelzijdig en gaan over onder meer de negatieve werksfeer tussen collega’s met inbegrip van ervaren pestgedrag, negatieve relatie met leidinggevend (meer respect, meer waardering), job die niet in overeenstemming is met de eigen capaciteiten (meer uitdagingen, meer aansluitend bij diploma, ...), te zware fysieke belasting, te lang woon-werkverkeer, bureaucratie en administratieve overlast (minder vergaderen en minder administratie), te laag loon of loon dat niet overeenkomt met diploma of geen doorgroeimogelijkheden, te snelle veranderingen in de sector en het gevoel van niet meer mee te kunnen of zelfs overbodig te zijn, thuiswerk en gemis aan sociale contacten, slechte uren (vb. nachtwerk of weekendwerk), te weinig verantwoordelijkheid, variatie en interactie in de jobinhoud, jobinhoud die niet aansluit bij eigen interesses, slechte werk-leven balans, te hoge werkdruk, te zwaar qua jobinhoud op mentaal vlak (vb. in de zorg), vage organisatiestructuur, geen duidelijke missie en visie in de organisatie, chaos door teveel hervormingen en geen vaste benoeming.

9 WERKSITUATIE IN HET GEZIN

Tot slot werden ook een aantal gegevens opgevraagd over de werksituatie van de partner indien de respondent eerder aangegeven had een partner te hebben. Deze informatie werd bekomen door de vraag *‘Hoeveel uren per week werkt uw partner gemiddeld?’* en bijhorende instructie *‘U telt mee: alle werkuren, ook de betaalde én niet-betaalde overuren, leerkrachten tellen ook hun voorbereidingsuren e.d. mee. U telt niet mee: de uren dat uw partner zich van en naar het werk verplaatst en lange onderbrekingen (bijvoorbeeld: een middagpauze).’* De respondent kon echter ook aanduiden dat zijn/haar partner niet werkend was via de keuzemogelijkheid *‘Mijn partner werkt niet op dit moment.’* in plaats van het aantal gepresteerde werkuren per week op te geven. Indien de respondent deze keuze niet aanduidde was het wél de bedoeling het aantal gepresteerde werkuren per week in te vullen. Deze informatie laat vooreerst toe om de werkzaamheidsgraad binnen gezinnen te bepalen (zie 9.1), anderzijds kunnen we voor de verschillende gezinnen ook het globale aantal gepresteerde werkuren per week in kaart brengen (zie 9.2).

9.1 WERKZAAMHEIDSGRAAD

We ontvingen van 3.124 respondenten informatie over de globale werkzaamheidsgraad binnen het gezin waarmee we bedoelen dat we voor deze respondenten zowel in kaart kunnen brengen of het gaat om een koppel dan wel om een alleenstaande ouder als voor elke partner de werksituatie in rekening kunnen brengen. Op deze manier onderscheiden we enerzijds koppels waarbij er twee partners werkend zijn, waarbij er één partner werkend en de andere partner niet-werkend is, en anderzijds alleenstaande ouders die geen partner vermelden als deel van hun gezin en die dan werkend of niet-werkend zijn. Wanneer we spreken over een koppel waarvan één partner werkt en de partner andere niet, laten we buiten beschouwing of het de respondent of zijn/haar partner is die het betaald werk uitvoert dan wel niet deelneemt aan de arbeidsmarkt.

In lijn met de hoge individuele werkzaamheidsgraad die we mochten vaststellen (met name 91,2%) zien we in tabel 22 dezelfde tendensen terugkeren, nl. dat globaal genomen er bijzonder weinig koppels in de steekproef zijn die geen van beiden werkend zijn alsook dat er weinig alleenstaande niet-werkende ouders bevraagd zijn. Slechts 1,1% en 3,3% zijn respondenten die een gezin vormen als koppel waarin beide partners niet aan de arbeidsmarkt participeren respectievelijk die alleenstaande ouder zijn en geen betaald werk hebben. We moeten als kritische noot toevoegen dat deze cijfers – net als in deel 3.1 – aantonen dat de meest kwetsbare groepen, zijnde alleenstaande ouders respectievelijk ouderparen waarvan niemand een betaalde job uitoefent, mogelijk niet voldoende bereikt zijn in de gezinsenquête. Daartegenover zijn maar liefst meer dan zes op tien respondenten (62,7%) deel van een koppel waarvan beide partners werken. De overige 12,5% en 20,5% betreffen respondenten die als koppel leven en waarbij één partner van de twee werkend is respectievelijk die alleenstaand zijn en een betaald werk hebben.

Deze percentages verschillen naargelang geslacht. Vrouwen zijn vaker alleenstaande ouder dan mannen (25,0% tegenover 15,5%) en maken minder deel uit van een koppel waar minstens één partner werkt. Voor vrouwen zijn de percentages ter zake 60,5% en 10,1% naargelang twee of een partner werkend is, terwijl die bij mannen 65,2% en 15,0% zijn.

Tabel 22. Werksituatie in het gezin, apart voor mannen en vrouwen (percentages)

	Koppel			Alleenstaande ouder		n
	beiden werkend	één werkend, één niet-werkend	beiden niet-werkend	werkend	niet-werkend	
Totaal	62,7	12,5	1,1	20,5	3,3	3.124
Geslacht ***						
mannen	65,2	15,0	1,3	15,5	3,0	1.169
vrouwen	60,5	10,1	1,0	25,0	3,4	1.955

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 2021

Tabel 23 zoomt in op de werksituatie in het gezin van mannen. Alle achtergrondkenmerken zijn relevant om deze werksituatie diepgaander te exploreren. Inzake leeftijd zien we vooral bij de jongste leeftijdscategorie van 25-34-jarige mannen dat een grote meerderheid (82,8%) leeft als koppel waarbij beide partners werkend zijn. Er zijn zelfs geen 25-34-jarige mannen in de gerealiseerde steekproef die deel uitmaken van een koppel waarbij geen van beide partners werkt. Het aandeel vaders die als alleenstaande ouder leven zijn in deze leeftijdscategorie nog erg beperkt, met name 4,8%. De groep van alleenstaande vaders wordt door scheidingsdynamieken hoger naarmate we de oudere leeftijdscategorieën beschouwen en gaat naar 15,7% over

23,2% tot 28%. In elke leeftijdscategorie zijn de werkende alleenstaande vaders duidelijk in de meerderheid. Het hoogste aandeel alleenstaande vaders die niet werken -maar weliswaar nog altijd beperkt- zien we bij de 55-64-jarigen, met name 6,7%. In deze leeftijdscategorie is quasi eenzelfde aandeel vaders (6,2%) deel van een koppel waarbij geen van beide partners werkt, maar ook deze subgroep is in de overige leeftijdscategorieën quasi afwezig met 0%, 0,6% en 0,3%.

Inzake herkomst zijn zeven op tien mannen (70,0%) met een Belgische herkomst deel van een gezin met twee werkende ouders terwijl dit maar geldt voor zes op tien mannen (61,9%) met een EU⁺-herkomst en maar een kleine helft (46,2%) van de mannen met een niet-EU⁺-herkomst. Deze laatste subgroep is sterker vertegenwoordigd in gezinnen met een ouderpaar waarvan één partner participeert aan de arbeidsmarkt, met name 40,9% tegenover 9,3% en 15,1% voor de beide andere subgroepen. Andersom zijn mannen met een niet-EU⁺-herkomst zelden alleenstaande ouder, met name slechts 4,8% is werkende alleenstaande ouder en 3,3% is niet-werkend als alleenstaande ouder terwijl de overeenkomstige cijfers 16,9% en 3,2% alsook 20,6% en 1,7% zijn voor mannen met een Belgische respectievelijk EU⁺-herkomst.

Opleidingsniveau hangt eveneens significant samen met werksituatie in het gezin. Geheel volgens verwachting behoren hoger opgeleide mannen vaker tot gezinnen met twee werkende ouders (75% tegenover 44,1% voor lager en 63,4% voor midden opgeleide vaders). Omgekeerd zijn lager opgeleide vaders vaker dan midden en hoger opgeleide vaders alleenstaande ouders die werkend (22,8% tegenover 17,4% en 11,7%) of niet-werkend zijn (7,1% tegenover 3,9% en 0,9%).

Aantal kinderen gaat tevens hand in hand met de werksituatie in het gezin. Hier valt op dat in gezinnen met drie of meer kinderen mannen vaker behoren tot een koppel met maar één werkende partner, met name 22,8% terwijl dit voor alle gezinnen met minder kinderen 12,2%, 15,9% en 9,8% maar is. Ook zijn deze vaders minder vaak alleenstaande werkende of niet-werkende vaders, nl. maar voor 7,9% en 2,0% mannen met drie of meer kinderen zien we deze situatie terug in de cijfers. Voor de vaders die aangeven dat er geen kind (meer) tot hun gezin behoort, lopen deze percentages op tot 33,6% en 19,5%. Deze percentages dalen gestaag naargelang er meer kinderen zijn.

De leeftijd van het jongste kind is eveneens relevant. Ook hier zijn het de vaders met de jongste kinderen die het vaakst (81,1%) als ouderpaar met twee werkende partners een gezin vormen. Andersom zijn vaders met een jongste kind van 18 jaar of ouder vaker dan vaders met jongere jongste kinderen vertegenwoordigd bij de alleenstaande werkende vaders.

Beroepsstatuut tenslotte is eveneens van belang om de werksituatie in gezinnen van mannen meer gedetailleerd te beschrijven. De helft (51,8%) van de vaders die werken met een statuut als arbeider in de private sector maken deel uit van een gezin waarbij beide partners een betaald werk hebben. Daarentegen maken meer dan zeven op tien mannen die werken als bediende in de private sector (76,6%), als werknemer in de openbare sector (72,3%) of als zelfstandige, in een vrij beroep of als helper (77,9%), deel uit van een tweeverdienergezin. Logischerwijze zijn de categorieën koppel met twee partners niet werkend alsook niet-werkende alleenstaande ouder leeg aangezien er geen beroepsstatuut toegekend is voor deze respondenten.

Tabel 23. Werksituatie in het gezin van mannen naar achtergrondkenmerken (percentages)

		Mannen					
		beiden werkend	koppel		alleenstaande ouder		n
			één werkend één niet- werkend	beiden niet- werkend	werkend	niet- werkend	
Leeftijd ***							
	25 - 34 jaar	82,8	12,2	0,0	3,4	1,5	149
	35 - 44 jaar	68,1	15,6	0,6	13,7	2,0	354
	45 - 54 jaar	60,2	16,2	0,3	20,1	3,1	454
	55 - 64 jaar	51,7	14,1	6,2	21,3	6,7	212
Herkomst ***							
	België	70,0	9,3	0,6	16,9	3,2	931
	EU+	61,9	15,1	0,6	20,6	1,7	116
	niet-EU+	46,2	40,9	4,8	4,8	3,3	122
Diploma ***							
	lager secundair onderwijs	44,1	22,6	3,3	22,8	7,1	183
	hoger secundair onderwijs	63,4	14,5	0,7	17,4	3,9	359
	hoger onderwijs of universiteit	75,0	11,7	0,7	11,7	0,9	582
Aantal kinderen ***							
	geen kinderen (meer)	29,2	12,2	5,5	33,6	19,5	56
	1 kind	60,8	15,9	1,4	18,4	3,5	331
	2 kinderen	73,7	9,8	0,7	14,7	1,2	502
	3 of meer kinderen	65,7	22,8	1,6	7,9	2,0	244
Leeftijd jongste kind ***							
	0 - 2 jaar	81,1	15,7	0,6	1,4	1,2	160
	3 - 5 jaar	76,6	16,7	0,9	4,9	0,9	114
	6 - 11 jaar	69,3	12,7	0,3	16,3	1,4	236
	12 - 17 jaar	59,2	14,8	0,9	20,2	4,9	257
	18 jaar of ouder	61,3	14,2	3,2	20,6	0,7	242
Beroepsstatuut ***							
	arbeider in private sector	51,8	23,9	0,0	23,5	0,8	243
	bediende in private sector	76,6	10,3	0,0	13,1	0,0	434
	werknemer in openbare sector	72,3	12,2	0,0	15,5	0,0	219
	zelfstandige of helper	77,9	7,3	0,0	14,7	0,0	177

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Tabel 24 geeft informatie over de werksituatie in het gezin van vrouwen weer naar verschillende achtergrondkenmerken. Ook bij vrouwen zijn alle achtergrondkenmerken relevant om verschillen tussen subgroepen te duiden.

Wat leeftijd betreft daalt het aandeel vrouwen die deel uitmaken van een tweeverdienergezin met toenemende leeftijd, de percentages zijn 76,8%, 65,7%, 50,3% en 36,6% voor opeenvolgende leeftijdscategorieën. Andersom stijgt het aandeel vrouwen die alleenstaande werkende of niet-werkende moeder zijn: over leeftijdscategorieën heen gaat het nu om 12,3%, 23,7%, 39,6% en 45,1% waarbij het opnieuw opvalt dat de groep van niet-werkende moeders zeer klein is in alle leeftijdscategorieën met name tussen 1,6% en 5%. Ook de groep van moeders die deel uit maken van een gezin waar er geen van beide partners participeert aan de arbeidsmarkt is zeer beperkt aanwezig, de percentages over leeftijdscategorieën van jong naar oud heen gaan van 0,2% over 1,1% en 1,3% tot 0,5%. Opnieuw moeten we concluderen dat de meest kwetsbare gezinnen waarschijnlijk niet voldoende bereikt zijn via deze bevraging.

Inzake herkomst zien we dat de vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst het minst vaak behoren tot een tweeverdienergezin en het meest vaak tot een gezin waar er slechts één van beide partners werkzaam is. Concreet gaat het om 40,7% en 24,9% terwijl voor moeders met een Belgische respectievelijk EU⁺-herkomst de overeenkomstige percentages 65,9% en 6,5% alsook 54,9% en 12% zijn. Ook het aantal alleenstaande moeders die niet werken is hoger voor de groep van vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst, met name 8,1% tegenover slechts 2,4% en 3% voor beide andere subgroepen.

Opleidingsniveau genereert eveneens significante verschillen inzake de werksituatie in het gezin van vrouwen. Hoger opgeleide vrouwen behoren vaker tot een tweeverdienergezin (67,9%) dan midden (53,3%) en lager opgeleide vrouwen (40,3%). Andersom behoren lager opgeleide vrouwen vaker tot een gezin waar er slechts één partner van een koppel een betaald werk heeft, met name 20,8% tegenover 10,6% en 8,2% voor midden respectievelijk lager opgeleide vrouwen. Het aandeel alleenstaande moeders is eveneens het hoogst bij de lager opgeleide vrouwen, met name 35,9% terwijl dit aandeel voor midden opgeleide vrouwen 34,7% is en voor hoger opgeleide vrouwen 23,5% bedraagt. Bijkomend dienen we op te merken dat in deze subgroep van alleenstaande moeders het aandeel niet-werkenden het hoogst is, met name 7,9% tegenover maar 4,9% bij midden en 1,8% bij hoog opgeleide moeders.

Zes à zeven vrouwen met twee of drie of meer kinderen leven in een tweeverdienergezin, met name 67,1% en 60,1%. Voor vrouwen zonder kinderen in het gezin of met één kind gaat het om 27,8% en 55,4%. Andersom maken vrouwen zonder kinderen in het gezin het vaakst deel uit van een gezin waar slechts één of zelfs geen partner een betaald werk heeft, met name 18,8% en 2,2%. De overeenkomstige percentages voor de vrouwen met kinderen zijn telkens hoger. Vrouwen zonder kinderen zijn ook het sterkst vertegenwoordigd in de groep van alleenstaande moeders en zowel bij de niet-werkende als de werkende subgroep is hun aandeel groter dan in de subgroepen van moeders met kinderen, met name 37,2% en 14,0% tegenover 2 à 3 op tien moeders met kinderen die alleenstaand en werkend zijn (29,3%, 22,4% en 20,4% in stijgende volgorde van kinderaantal) en slechts 2,7% à 4,9% die alleenstaand en niet-werkend zijn wanneer er wel kinderen in het gezin zijn.

De leeftijd van het jongste kind biedt eveneens inzicht in verschillen inzake de werksituatie in gezinnen van vrouwen. Acht op tien vrouwen (82,0%) met een jongste kind tussen 0 en 2 jaar leven in een tweeverdienergezin, en dit aandeel neemt af met een stijgend aantal kinderen, namelijk over 67,8% en 66,7% voor een jongste kind tussen 3 en 5 jaar respectievelijk 6 en 11 jaar tot 51,9% en 48,4% voor moeders met een jongste kind tussen 12 en 17 jaar respectievelijk een jongste kind van 18 jaar ouder of ouder. In de tegenovergestelde richting gaan de percentages van alleenstaande werkende moeders, met name van 6,6% over 16,5%, 21,7%, 33,5% tot 36,4%. Het aandeel niet-werkende alleenstaande moeders volgt ongeveer dezelfde trend, nl. van 1,9% voor de moeders

met de jongste kinderen tot 5,2% en 3,2% voor de moeders met de oudste jongste kinderen maar blijft globaal genomen erg gering.

Tabel 24. Werksituatie in het gezin van vrouwen naar achtergrondkenmerken (percentages)

Vrouwen							
		beiden werkend	koppel één werkend één niet- werkend	beiden niet- werkend	alleenstaande ouder werkend	niet- werkend	n
Leeftijd ***							
	25 - 34 jaar	76,8	10,7	0,2	10,7	1,6	375
	35 - 44 jaar	65,7	9,5	1,1	21,3	2,4	748
	45 - 54 jaar	50,3	8,7	1,3	34,3	5,3	680
	55 - 64 jaar	36,6	17,7	0,5	40,1	5,0	152
Herkomst ***							
	België	65,9	6,5	0,4	24,8	2,4	1592
	EU+	54,9	12,0	1,6	28,6	3,0	155
	niet-EU+	40,7	24,9	3,0	23,3	8,1	208
Diploma ***							
	lager secundair onderwijs	40,3	20,8	3,1	28,0	7,9	199
	hoger secundair onderwijs	53,3	10,6	1,4	29,8	4,9	471
	hoger onderwijs of universiteit	67,9	8,2	0,4	21,7	1,8	1228
Aantal kinderen ***							
	geen kinderen (meer)	27,8	18,8	2,2	37,2	14,0	44
	1 kind	55,4	11,4	1,0	29,3	2,9	587
	2 kinderen	67,1	7,1	0,7	22,4	2,7	894
	3 of meer kinderen	60,1	13,7	1,2	20,4	4,6	381
Leeftijd jongste kind ***							
	0 - 2 jaar	82,0	9,3	0,3	6,6	1,9	336
	3 - 5 jaar	67,8	12,8	1,1	16,5	1,8	231
	6 - 11 jaar	66,7	8,1	1,1	21,7	2,4	429
	12- 17 jaar	51,9	8,6	0,8	33,5	5,2	411
	18 jaar of ouder	48,4	11,2	0,8	36,4	3,2	392
Beroepsstatuut ***							
	arbeider in private sector	49,8	10,8	0	39,4	0	222
	bediende in private sector	68,8	2,7	0	28,5	0	857
	werknemer in openbare sector	71,6	3,2	0	25,0	0,2	494
	zelfstandige of helper	75,2	8,2	0	16,6	0	174

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: [GEZINSENQUÊTE 2021](#)

Beroepsstatuut tenslotte maakt ook uit, zeven op tien vrouwen die bediende in de private sector (68,8%), werknemer in de openbare sector (71,6%) of zelfstandige, in een vrij beroep of helper zijn (75,2%) leven in een

tweeverdienergezin terwijl dat voor vrouwen in een arbeidersstatuut slechts de helft is (49,8%). Deze laatste groep maakt beduidend meer deel uit van een gezin waarbij slechts één van beide partners betaald werk heeft, met name 10,8% tegenover 2,7% voor vrouwen die bediende zijn in de private sector of 3,2% voor vrouwen die werknemer zijn in de openbare sector. Toch ook 8,2% van vrouwen die zelfstandige, in een vrij beroep of helper zijn, leven in een gezin met slechts één van beide partners actief op de arbeidsmarkt. Tot slot stellen we vast dat vier op tien vrouwen (39,4%) in een arbeidersstatuut alleenstaande moeder zijn terwijl dat maar geldt voor 28,5% vrouwen die als bediende in de private sector werken, voor 25,0% vrouwen die werknemer in de openbare sector zijn of voor 16,6% vrouwen die als zelfstandige, in een vrij beroep of als helper werken, wat toch beduidend lagere percentages zijn. Logischerwijze zijn ook voor vrouwen de categorieën koppel met twee partners die niet-werkend zijn alsook niet-werkende alleenstaande moeder leeg aangezien er geen beroepsstatuut toegekend is voor deze respondenten.

9.2 GEPRESTEERDE WERKUREN

Als laatste onderdeel van deze bijdrage zoomen we in op de gepresteerde werkuren in een gezin per week en dit naargelang de verschillende werksituaties zoals onderscheiden in deel 9.1. Van 2.820 respondenten ontvingen we informatie over hun eigen gepresteerde werkuren, van 2.407 respondenten kregen we bovendien ook inzage in de gepresteerde werkuren door de partner. Uiteraard beperkt deze analyse zich tot gezinnen waar er minstens één ouder een betaald werk heeft.

In tabel 25 geven we de mediane totaal aantal gepresteerde werkuren in gezinnen per week weer en splitsen we deze informatie ook meteen uit naar de achtergrondkenmerken van de respondent. In een gezin waar twee partners werken is het mediane aantal gepresteerde werkuren per week 76, bij gezinnen waar er één partner werkt bedraagt dat 40.

Het totaal aantal gepresteerde werkuren per week varieert vooreerst naar geslacht waarbij alleenstaande moeders 38 uren als mediaan laten noteren terwijl de mediaan voor alleenstaande vaders 40 gepresteerde werkuren per week bedraagt.

Inzake leeftijd is de voornaamste vaststelling dat de medianen dalen met stijgende leeftijd voor koppels waarbij één van beide partners werkt en voor alleenstaande werkende ouders, met name 38 gepresteerde werkuren per week ten opzichte van 39 of 40 in de jongere leeftijdscategorieën.

Respondenten met een niet-EU⁺-herkomst werken in elke werksituatie minder uren per week dan respondenten met een Belgische of EU⁺-herkomst in overeenkomstige werksituaties, met name 72 uren, 39 uren en 36 uren waar de cijfers voor de beide andere groepen 77/76, 40 en 40 zijn.

Hoger opgeleide respondenten die leven in een tweeverdienergezin werken samen 78 uren per week, voor lager opgeleiden is dat 73 uren en voor midden opgeleide is dat 75 uren. Lager opgeleide alleenstaande ouders werken 39 uren per week, voor midden en hoger opgeleide alleenstaande ouders is dat 40 uren.

Wat aantal kinderen betreft zien we enkel bij de alleenstaande ouders een dalend aantal gepresteerde uren bij een hoger kinderaantal. Ouders met drie of meer kinderen werken 38 uur, de overige ouders werken 40 uur per week.

Tabel 25. Totaal aantal gepresteerde werkuren in het gezin naar achtergrondkenmerken van de respondent (mediaan)

	Koppel		Alleenstaande ouder	n
	beiden werkend	één werkend, één niet-werkend	werkend	
Totaal	76	40	40	2.944
Geslacht ***				
mannen	76	40	40	1.097
vrouwen	76	40	38	1.847
Leeftijd ***				
25 - 34 jaar	76	40	40	509
35 - 44 jaar	76	40	40	1.053
45 - 54 jaar	77	40	39	1.063
55 - 64 jaar	76	38	38	319
Herkomst ***				
België	77	40	40	2.406
EU+	76	40	40	257
niet-EU+	72	39	36	281
Diploma ***				
lager secundair onderwijs	73	40	39	325
hoger secundair onderwijs	75	40	40	764
hoger onderwijs of universiteit	78	40	40	1.764
Aantal kinderen ***				
geen kinderen (meer)	76	40	40	76
1 kind	76	40	40	859
2 kinderen	76	40	40	1.347
3 of meer kinderen	76	40	38	586
Leeftijd jongste kind ***				
0 - 2 jaar	76	40	34	482
3 – 5 jaar	76	40	38	333
6 – 11 jaar	76	40	40	667
12- 17 jaar	78	40	40	618
18 jaar of ouder	77	40	39	601
Beroepsstatuut ***				
arbeider in private sector	72	39	38	443
bediende in private sector	76	40	39	1.266
werknemer in openbare sector	76	40	40	705
zelfstandige of helper	88	50	50	341

Significantieniveau: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001; n.s. niet significant.

BRON: GEZINSENQUÊTE 202

Inzake de leeftijd van het jongste kind zien we bij alleenstaande ouders dat jongere kinderen hebben samengaat met minder uren werken, met name 34 uren door ouders met een jongste kind tussen 0 en 2 jaar, 38 uren door

ouders met een jongste kind tussen 3 en 5 jaar, 40 uren door ouders met een jongste kind tussen 6 en 17 jaar en opnieuw 39 uren door ouders met een jongste kind van 18 jaar of ouder.

Wanneer we kijken naar beroepsstatuut zijn het opnieuw de respondenten die werken als zelfstandige, in een vrij beroep of als helper die de meeste werkuren presteren. De cijfers gaan tot 88 uur voor een werkend koppel en 50 werkuren voor een gezin waar één partner werkt alsook 50 werkuren voor een alleenstaande ouder in deze subgroep. De overige cijfers voor deze twee laatste groepen schommelen tussen 38 en 40 uur, bij werkende koppels gaat het dan in de overige subgroepen van 72 tot 76 uren naargelang de respondent werkt als bediende in de private sector of als werknemer in de openbare sector.

10 CONCLUSIE

Deze bijdrage inzake ouders en hun werksituatie is gebaseerd op informatie die in de gezinsenquête 2021 aan de hand van een gestandaardiseerde schriftelijke vragenlijst verzameld werd bij 1.231 mannen en 2.048 vrouwen die minstens één kind hebben jonger dan 25 jaar. Deze gegevens werden gecorrigeerd voor herkomst, gezinstype en de combinatie van leeftijd en geslacht om representatief te zijn ten opzichte van gezinnen in Vlaanderen. De volgende conclusies kunnen afgeleid worden uit bovenstaande analyse:

De werkzaamheidsgraad van ouders in de gezinsenquête bedraagt 91,2% wat hoog is. Hoewel een exacte vergelijking met andere cijfers moeilijk is, en verder onderzoek nodig is, suggereert deze hoge werkzaamheidsgraad dat niet-werkenden mogelijks niet voldoende werden bereikt in deze studie.

- Mannen hebben vaker een betaalde job dan vrouwen.
- Mannen met een niet-EU⁺-herkomst hebben minder vaak een job dan mannen met een Belgische of EU⁺-herkomst.
- Hoger opgeleide mannen hebben vaker een betaald werk.
- Alleenstaande mannen hebben vaker geen betaald werk.
- Mannen die leven in een gezin zonder inwonende kinderen hebben minder vaak een betaald werk. Ook mannen met oudere inwonende kinderen hebben minder vaak een betaald werk.
- Vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst hebben minst vaak een betaald werk.
- Lager opgeleide vrouwen hebben het minst vaak een betaald werk.
- Vrouwen met één of twee kinderen hebben vaker een betaald werk dan vrouwen zonder of vrouwen met drie of meer kinderen.

De reden van de inactiviteit betreft veelal de gezondheid. Ook werkzoekend zijn, de COVID-19-maatregelen, nog studeren of op pensioen of bruggpensioen zijn worden telkens door iets meer dan één op tien respondenten vermeld.

- Vrouwen vermelden vaker gezondheid als reden om niet te werken, bij mannen betreft het eerder de COVID-19-maatregelen of op pensioen zijn.
- Gezondheidsredenen worden het vaakst vermeld door de 45-54-jarigen.
- Jongere leeftijdscategorieën vermelden eerder werkzoekend zijn of nog student zijn als reden.
- Het huishouden en de zorg voor de kinderen zijn redenen die vermeld worden door 35-44-jarigen respectievelijk 25-34-jarigen.
- Pensioen is logischerwijze de voornaamste reden in de oudste leeftijdscategorie.

Vier op tien respondenten werken als bediende in de private sector. Iets meer dan één op vier als werknemer in de openbare sector. Een op vijf is arbeider en een op tien is zelfstandige of in een vrij beroep.

- Mannen werken vaker als arbeider of als zelfstandige dan vrouwen. Vrouwen werken vaker als bediende of als werknemer in de openbare sector dan mannen.
- Beroepsstatuut verschilt bijkomend bij mannen en vrouwen naargelang herkomst, diploma, gezinsvorm en aantal kinderen. Mannen en vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst, lager opgeleiden, alleenstaande ouders en mannen zonder kinderen werken vaker als arbeider. Het zelfstandigenstatuut komt zowel vaker voor bij lager als bij hoger opgeleide mannen dan bij midden opgeleide mannen. Vrouwen die lager opgeleid zijn daarentegen het minst vaak als zelfstandige aan het werk.

Twee derden van zij die betaald werken hebben, werken voltijds.

- Slechts de helft van de vrouwen die betaald werk hebben, werkt voltijds, tegenover negen op tien mannen.
- Oudere mannen, mannen met een niet-EU⁺-herkomst, lager opgeleide mannen en mannen zonder kinderen in het gezin werken minder vaak voltijds.
- Vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst, vrouwen uit intacte gezinnen, vrouwen met drie of meer kinderen werken minder vaak voltijds.
- Zes op tien van deeltijds werkende mannen en vrouwen, werken 80% of meer. Een kwart werkt 50% of minder.
- Een op drie ouders vermeldt een deeltijds arbeidscontract als formule van deeltijdse tewerkstelling. Tijdelijke werkloosheid, zorgkrediet of tijdskrediet en ouderschapsverlof worden telkens door één op tien respondenten vermeld als reden van deeltijds werken of werkonderbreking.
- 'De zorg voor de kinderen', 'omwille van gezondheid, ziekte of beperking' en 'ik doe het wat rustiger aan of ik neem tijd voor mezelf' zijn de drie vaakst vermelde redenen voor een deeltijdse tewerkstelling of werkonderbreking.

Mannen werken gemiddeld 43 uur per week, bij vrouwen is dat 35 uur. Eén op tien respondenten werkt meer dan 50 uren per week.

- Bij mannen neemt het aantal gepresteerde werkuren af met de leeftijd. Mannen met een Belgische herkomst alsook hoger opgeleide mannen en mannen uit intacte gezinnen presteren de meeste uren per week. Vaders met de jongste kinderen werken minder uren. Mannen die werken als zelfstandige of in een vrij beroep, presteren de meeste werkuren.
- Vrouwen met een Belgische herkomst, hoger opgeleide vrouwen, vrouwen die werken als zelfstandige of in een vrij beroep presteren de meeste uren.

Inzake woon-werkverkeer rapporteren de respondenten 4,75 uren per week als gemiddelde duurtijd, de mediane reistijd is 3 uur.

Globaal genomen is men zeer tevreden met de job, slechts 16% antwoordt lager dan 8 op een schaal gaande van 0 (zeer ontevreden) naar 10 (zeer tevreden).

- Mannen met een niet-EU⁺-herkomst zijn minder tevreden, hoger opgeleiden duiden minder vaak de hoogste scores aan dan lager opgeleiden, mannen uit intacte gezinnen zijn minder tevreden met de job, vaders met jongere kinderen zijn minder tevreden met de job en arbeiders zijn gemiddeld minder tevreden terwijl zelfstandigen en mannen in een vrij beroep meer tevreden zijn met de job.
- Vrouwen met een niet-EU⁺-herkomst zijn minder tevreden met de job, ook hoger opgeleide vrouwen en alleenstaande moeders zijn minder tevreden. Vrouwen die werken als arbeidster zijn het minst tevreden, vrouwen die werken als zelfstandige of in een vrij beroep zijn het meest tevreden.
- Ontevredenheid in de job heeft te maken met volgende situaties: negatieve werksfeer tussen collega's met inbegrip van ervaren pestgedrag, negatieve relatie met leidinggevenden (meer respect, meer

waardering), job die niet in overeenstemming is met de eigen capaciteiten (meer uitdagingen, meer aansluitend bij diploma, ...), te zware fysieke belasting, te lang woon-werkverkeer, bureaucratie en administratieve overlast (minder vergaderen en minder administratie), te laag loon of loon dat niet overeenkomst met diploma of geen doorgroeimogelijkheden, te snelle veranderingen in de sector en gevoel van niet meer mee te kunnen of zelfs overbodig te zijn, thuiswerk en gemis aan sociale contacten, slechte uren (vb. nachtwerk of weekendwerk), te weinig verantwoordelijkheid, variatie en interactie in de jobinhoud, jobinhoud die niet aansluit bij eigen interesses, slechte werk-leven balans, te hoge werkdruk, te zwaar qua jobinhoud op mentaal vlak (vb. in de zorg), vage organisatiestructuur, geen duidelijke missie en visie in de organisatie, chaos door teveel hervormingen en geen vaste benoeming.

Op gezinsniveau stellen we vast dat in meer dan zes op tien respondenten leven in een gezin waar twee partners werkend zijn, een op vijf is een alleenstaande werkende ouder. Een op tien respondenten leeft als koppel waarvan één partner werkt, slechts 1% van de respondenten leeft als koppel waarvan niemand werkt. Tenslotte is 3% een alleenstaande niet-werkende ouder. Opnieuw valt het lage aandeel niet-werkenden op wat doet vermoeden dat deze groep eerder ondervertegenwoordigd is in de studie.

11 BELEIDSKWESTIES

Deze cijfers doen vier beleidskwesties opborrelen. Vooreerst stellen we vast dat afwezigheid van betaald werk niet willekeurig is maar specifieke gezinnen kenmerkt. Bovendien is er vaak sprake van een gecumuleerd risico aangezien inactiviteit meer alleenstaande ouders kenmerkt in vergelijking met ouders uit intacte of samengestelde gezinnen en deze ouders vaker lager opgeleid zijn of een niet-EU⁺-herkomst hebben wat belemmerende factoren zijn om de arbeidsmarkt te betreden waardoor de situatie van inactiviteit mogelijks een ongewilde situatie is. Het armoederisico dat gepaard gaat met een afwezigheid van betaald werk in een huishouden, -dit kan gaan om één of twee partners die niet participeren aan de arbeidsmarkt-, verdient permanent aandacht van beleidsmakers aangezien deze gezinnen niet beantwoorden aan het tweeverdienersmodel dat in onze maatschappij de boventoon voert.

Ten tweede stellen we vast dat jobontevredenheid vaker voorkomt bij vaders en moeders met een niet-EU⁺-herkomst, bij alleenstaande vaders en moeders en bij vaders en moeders die werken als arbeid(st)er. Aandacht voor jobtevredenheid en werkzaam werk bevorderen voor eenieder ongeacht sector of statuut, is van belang om eenieder aan de slag te houden en gezond aan de slag te houden, ook en vooral bij stijgende wettelijke pensioenleeftijden.

Een oud zeer ten derde, betreft de genderongelijkheid inzake niet, deeltijds en voltijds werken. Genderpatronen die doen vermoeden dat moeders vaker dan vaders de zorg voor de kinderen opnemen en hiervoor gebruik maken van verlofstelsels of simpelweg op structurele basis niet participeren aan de arbeidsmarkt, blijven bestaan, ook in tijden waarin meisjes vaak langer dan jongens studeren en dus hoger opgeleid zijn. Indien ouders deze ongelijkheid inzake de balans tussen het uitbouwen van eigen carrière mogelijkheden versus de mogelijkheid hebben om nauwer betrokken te zijn bij de opvoeding van de kinderen, omhelzen en hierin geen benadeelde partij ervaren, is dit onevenwicht niet problematisch. Van zodra een van de beide ouders zich echter benadeeld voelt in ene of andere richting, veelal in de richting die de maatschappij van ouders verwacht, wordt deze genderongelijkheid wel een maatschappelijke kwestie waarvoor sensibilisering met oog op een meer genderegaitaire maatschappij inzake work-life balans wenselijk en zelfs noodzakelijk is.

Ten vierde stellen we vast dat quasi één op tien ouders meer dan 50 uren per week werkt, meer in het bijzonder gaat het om 15% mannen en 5% vrouwen. Uiteraard staat het eenieder vrij het aantal werkuren zelf te bepalen, maar twee vragen rijzen hieromtrent. Ten eerste is het belangrijk om af te toetsen in hoeverre overmatig werken een eigen keuze is dan wel eerder ingegeven is door verwachtingen van buitenaf die men mogelijks als belastend

ervaart. Bijkomend kan sensibilisering nuttig zijn inzake de langetermijneffecten van bovenmatig werken op de gezondheid, zelfs als men op de korte termijn dit bovenmatig werken als een plezier ervaart is het mogelijks raadzaam het belang van stressvrije periodes te benadrukken met het oog op het vermijden van uitval door bijvoorbeeld burn-out enz.

12 REFERENTIES

Audenaert, V. (2022a) *Gezinsenquête 2021: Methodologisch Rapport*. Vlaamse overheid, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. www.gezinsenquête.be

Dupont, G. & Vancoppenolle, D. (2023) *Gezinsenquête 2021: De combinatie gezin en werk. Gezinnen in Vlaanderen over gezinsvriendelijke maatregelen van werkgevers, praktische regelingen voor de kinderen, de invloed van het werk op het gezin en (de tevredenheid over) de combinatie gezin en werk*. Vlaamse overheid, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. www.gezinsenquête.be

Vandezande, V. & Audenaert, V. (2023) *Gezinsenquête 2021: Mantelzorg in gezinnen. Gezinnen in Vlaanderen over gezinsleden met een specifieke zorgbehoefte, het gebruik van betaalde hulp en of men zorg opneemt voor iemand buiten het gezin en de mate waarin deze zorg als belastend wordt ervaren*. Vlaamse overheid, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. www.gezinsenquête.be

Bronvermelding:

De gezinsenquête is eigendom van de Vlaamse overheid. Bij gebruik van informatie uit deze bijdrage moet de volgende bronvermelding worden opgenomen: 'Pasteels, I. (2023). *Gezinsenquête 2021: De werksituatie van ouders. Gezinnen in Vlaanderen over hun huidige arbeidsstatus, beroepsstatuut, arbeidsstelsel, de gepresteerde werkuren, het woon-werkverkeer en de jobtevredenheid*. Vlaamse overheid, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. www.gezinsenquête.be

